DİSK

Aylık
Kültür ve Siyaset
Dergisi
Ekim 14
Kasım 15
1974

DİSK, Irmak Kabinesini Güvene Layık Bulmadı

DİSK'e Yeni Katılmalar

İÇİNDEKİLER

DİSK'E BAĞLI SENDİKALAR

ASİS	Tel. 10 96 94	KERAMİK-İŞ	Tel. 27 84 02
BARDER-İŞ	Tel. 26 60 63	KİMYA-İŞ	Tel. 27 70 42
BASIN-İŞ	Tel. 27 67 37	LASTİK-İŞ	Tel. 25 42 70
BAYSEN-İŞ	Tel. 25 46 05	MADEN-İŞ	Tel. 47 33 98
DEVRİMCİ YAPI İŞLERİ SENDİKASI	Tel. 21 28 95	SOSYAL-İŞ	Tel. 12 59 21
GIDA-İŞ	Tel. 21 30 47	TÜMKA-İŞ	Tel. 21 28 95
HÜRCAM-İŞ	Tel. 27 84 02	TURİZM-İŞ	Tel. 49 00 90

SUNUŞ:

IRMAK HÜKÜMETİNE ASLA GÜVENMİYORUZ

Bu sayıdaki sunuş yazımız yerine DİSK Temsilciler Meclisi toplantısından sonra Genel Başkan Kemal TÜRKLER ' in Irmak Hükümeti hakkındaki demecini aynen yayımlıyoruz.

Prof. Dr. Sadi IRMAK Hükümeti, demokratik ilkelere aykırı olarak seçmen oylarıyla Meclis'e girmemiş kişilere büyük ağırlık veren yapısı ile asla güvene lâyık değildir.

Seçmen karşısında, yaptıklarının hesabını verme düzenine girmemiş kişiler, ne kadar uzman ve yeterli görülürlerse görülsünler hayatın çilesini çeken büyük emekçi halk kitlelerinin sıkıntılarını anlayamaz; sorunlarını onlar yararına çözümleyemez, emeğiyle geçinen işçi, köylü, zanaatkâr, küçük esnaf ve dar gelirlilerin özlemlerini gideremez.Bu nitelikleri çok belirgin kişilerle doldurulmuş Sadi Irmak kabinesi bu nedenlerle güven vermeyen bir topluluk halindedir.

Büyük seçmen kitlesinin oylarını kazanma kaygısından yoksun kişilerden oluşturulan Sadi Irmak kabinesi, "partiler dışı hükümet" görünümü ile ne demokrasinin temel ilke ve kurallarına, ne de sağlıksız demokratik düzenin gereklerine uygundur. Anayasamızın öngördüğü serbest, eşit, gizli, tek dereceli genel oy, açık sayım ve döküm esaslarına göre yapılmış bir seçimle gelmeyen kişilerin oylarına kabinede ağırlık tanıyan, böylece seçim düzeninin demokratik ilkesine sırt çeviren Sadi Irmak, bu fikirsel yapısı ve tutumu yüzünden güven almamalıdır.

Devamı sayfa 7.de

DİSK

Aylık Siyaset ve Kültür Dergisi

Sayı: 14-15

Ekim-Kasım 1974

Sahibi: Türkiye Devrimci İşçi Sendikaları Konfederasyonu adına, Genel Başkan Kemal Türkler

Yazı İşleri Müdürü: Kemal Sülker

Yönetim Yeri: DİSK
Barbaros Bulvarı, Uluğ Han
No. 64/4 Beşiktaş Istanbul
Tel : 48 40 99

Dizgi-Baskı: Gıda-İş Ofset Tesisleri

Parayla Satılmaz

Taylan Gerici Zihniyeti Yerdi

Anayasa Mahkemesi Başkanı Muhittin Taylan Cumhuriyetin 51. yıldönümü dolayısıyle 28 Ekimde yayınladığı mesajda, "20. yüzyılın sonlarına doğru Türk toplumunu ortaçağ karanlığına sürükleyecek gerici bir zihniyetin ülkemizde hala yaşamakta olduğunu bilmeli ve bu zihniyetin karşısında uluşça kesin bir durum ve tutum içinde olmalıyız" demiştir.

Taylan mesajında Cumhuriyet rejiminin niteliğini ve Türkiye Cumhuriyeti'nin özelliklerini tanımlıyarak, şöyle demiştir:

"Cumhuriyet rejimi tek iradenin ya da zümre iradesinin egemenliği yerine ulusal iradenin egemenliğini amaçlayan bir devlet yönetimidir.

Ulusal Cumhuriyet yönetimine sürekli, zahmetli hatta kanlı uğraşılar vererek kavuşmuşlardır. Bugün dünyada cumhuriyet adını almış birçok devlet yönetimi vardır. Ancak Türkiye Cumhuriyeti, her istenilen biçime veya niteliğe dönüştürülebilecek bir Cumhuriyet yönetimi değildir. Bu düşüncenin temel hukuksal dayanağı Anayasamızın, Cumhuriyetin niteliklerini belirleyen ikinci maddesindeki kuraldır. Türkiye Cumhuriyetinin soyut bir kavram olmadığını gösteren de bu nitelikleridir."

Türkiye Cumhuriyetinin Milli devlet, sosyal hukuk devleti niteliklerine sahip olduğunu da belirten Taylan Laik devlet ilkesi üzerinde şöyle durmuştur:

"Türkiye Cumhuriyetinin bir niteliği de "Layik Devlet" olarak belirtilmiştir. İslam Dininin kuralları sadece kişilerin inanç alanını düzenlemekle kalmamış aynı zamanda devlet faaliyetlerini, toplum ilişkilerini düzenleyen hukuk kurallarının da kaynağı olmuş ve bu kurallar Osmanlı İmparatorluğunun çöküşüne kadar egemenliğini sürdürmüştür. Zamanla kökleşen dinsel taassubun geçmişte her uygar davranışın karşısına çıktığı, dinsel inançların sömürülmesine yolaçtığı ve Türk Toplumunu çağın gerisinde bıraktığı hepimizin bildiği bir gerçektir. İşte bu tarihsel tecrübelerden elde edilen bilgiler ve değişen ihtiyaçlar, din ve devlet işlerinin birbirinden ayrılmasını, devleti ve toplumu tehdit eden eylemlere karşı devlet müdahalesini zorunlu kılmıştır."

İş Arıyanlar Artıyor

Haziran ayında iş bulmak amacıyla İş ve İşçi Bulma Kurumu'na 47.802 kişinin başvurduğu açıklanmıştır. Kurum tarafından yayınlanan aylık bültendeki verilere göre "Ağustos ayına devredilen işsiz sayısı 119 500 'ü erkek olmak üzere 145 375 dir" Bunlardan bir bölümünün halen bir işte çalıştıkları halde başka bir işe geçmek istiyenler olduğu bildirilmektedir.

YARGITAY BAŞKANININ YORUMU

Yeni adalet yılının açılışı dolayısıyle bir konuşma yapan Yargıtay Başkanı Cevdet Menteş "Bugüne kadar ciddi bir adalet politikası izlenmemiştir " demiştir. 1973'de Yargıtay'a gelen 270 bin 342 dosyadan 247 bin 740'nın karara bağlandığını, hukuk dairelerine aynı yıl içinde 133 bin 841 iş geldiğini, her dairenin günde 82 dosya incelediğini, hukuk genel kurulunda 4, bazı dairelerde ise 1 yıldan fazla inceleme sırası bekleyen dosyanın bulunduğuna da değinen Menteş, adalet dağıtımının çabuk, ucuz ve teminatlı olması kuralını bozan bazı yasa ve uygulamalardan yakınmıştır.

SSK 'DA GEREKSİZ HARCAMA

DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası Genel Merkezi yaptığı açıklamada, Sosyal Sigortalar Kurumunda büro işçilerinin Cumartesi günlerinde mesai yapmalarının hiç bir fayda sağlamadığını, yılda 16,5 milyon lira zarara yol açtığını öne sürmüştür.

Açıklamada Kurumda memur-işçi diye iki kesime ayrılan personelin aynı işi yaptığı da ileri sürülerek, şöyle denilmiştir:

"Sosyal Sigortalar Kurumu'nun yönetimi, büro personeli memur ve işçi diye iki kısma ayrılmıştır. İşçi toplu sözleşmelerden yararlanırken, memurlar bazı haklardan mahrum edilmişlerdir. Bu mahrumiyeti memurun göründe hafifletmek için işçiyi Cumartesi günleri çalıştıran sigorta yöneticileri, Kurumun yılda 16,5 milyon lira zarara uğramasına rağmen bu uygulamadan dönmemektedirler. Yapmacık olarak işçi memur diye iki kısma ayrılan büro personelinin yaptığı iş, ya tamamen aynı, ya da birbirinin tamamlayıcısıdır."

TÜRK-İŞ'İN ANKARA PALAS SEFASI

OLEYİS Sendikası, tarih Ankara Palas Otelinde çalışan 130 işçinin işine son ermiştir.

OLEYİS Sendikası, kendi üyeleri olan işçilerin mukavelelerini "Otelin kapanacağı" gerekçesiyle tek taraflı olarak iptal etmiştir. Sendika çalıştırdığı işçilerin işlerine son verirken kendi üyeleri oldukları halde onlara yeni alanlar da göstermemiştir.

İşçilerin verdikleri bilgiye göre, kendilerini çalıştıran OLEYİS Sendikası şimdiye dek fazla çalışmalarına karşılık herhangi bir ödeme de yapmamıştır. OLEYİS öteki işyerlerinde çalışan otel ve lokanta işçileri için toplu iş sözleşmeleri

yaparken, kendi işyerlerinde çalıştırdığı, üyesi işçiler için toplu sözleşme imzalamamıştır.

OLEYİS Sendikası yöneticileri zarara girildiği gerekçesi ile Ankara Palas Oteli işletmeciliğinin bırakılacağını söylerlerken Ankara Palas'ta çalışan işçiler ise israf nedeni ile zarara girildiğini söylemişlerdir. İşçilerin iddiasına göre sendikacıların düğün, nişan ve sünnet düğünleriyle kokteyleri, ziyafetleri Ankara Palas'ta düzenlenmektedir. Yapılan masraflara karşılık çok az bir ücret almaktadır. Sendikacılar için uygulanan tarife yüzde 50 oranında indirimli bulunmaktadır.

ÖRNEKLER:

Türk-İş eski Genel Başkanı Seyfi Demirsoy'un kızının düğünü Ankara Palas'ta yapılmıştır. Binbeşyüz kişinin katıldığı düğünde tüketilen içkiler karşılık olarak Türk-İş'ten kişi başına 40 lira alınmıştır. Yedi katlı, üç metre yüksekliğindeki pastanında kesildiği düğünde, tüketilen içkilere sınır konmamış, altı çeşit soğuk, dört çeşit sıcak yemek ve çeşitli kuru yemişler de konuklara ikram edilmiştir. İşçilere göre kenar semtlerdeki, bir üçüncü sınıf lokantada bile yenip içilenlere karşılık en azından iki kat para alınmaktadır.

UCUZA HAYIR PAHALIYA EVET

Bursa'da çöplerden gübre yapımı için kurulması kararlaştırılan tesislerin ihalesinde usulsüzlükler olmuş ve MSP'li yetkililer kendilerine yakın bir firmaya Bursa Belediyesi aleyhine olmak üzere ihalesini sağlamışlardır. İhaleye iki firma girmiştir biri İngiliz diğeri Fransız. İngiliz Firmasının teklifi, her türlü malzemeyi dışardan getirmek ve 68 milyon lira. Fransız Firmasının teklifi ise malzemenin yarısını Türkiye'den almak ve 40 milyon lira. Sanayi Bakanlığı İngiliz teklifini pahalı gerekçesi ile reddetmiştir Ancak araya MSP'ye yakın kimselerin yönettiği Tumaş Müşavirlik Bürosu girince karar değişmiş ve 68 milyonluk teklif kabul olunmuştur. Böylelikle 28 milyon lira Bursa Belediyesi'nin başında patlamıştır.

İŞÇİ GÖÇÜ VE ÖLÜMLER

Urfa'dan Adana'ya işçi getirmekte olan şöför Bekir Kodan yönetimindeki 63 AK 774 plaka sayılı kamyon 14 Eylül 1974 gecesi Gaziantep'in İçersu mevkiinde köprüden uçmuş, içinde bulunan 56 işçiden 12'si ölmüş, 22'si ağır olmak üzere 41 işçi yaralanmıştır.

İSVEÇTEKİ YABANCI İŞÇİLER

İsveç Hükümeti parlamentoda yapılan büyük tartışmalardan sonra İsveç'te en az iki yıl kalan yabancı işçilere mahalli seçimlere katılma hakkı tanımayı kabul etmiştir.

Bu karar göre, bütün yabancı işçiler seçme hakkına olduğu gibi seçilme hakkına da sahip olabilecekler dir. İsveç aldığı bu kararla Avrupa Konseyinin 1973' te bütün Avrupa ülkelerine yaptığı yabancı işçilere oy hakkı tanıma çağırısını ilk uygulayan ve hatta bunun ötesinde işçilere seçilme hakkı tanıyan ilk ülke olmaktadır.

ÖRNEK KARAR

Anayasa Mahkemesi Polis Vazife ve Selahiyet Kanunu'nun, polise milli güvenlik ya da kamu düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde, şüphe edilen kişileri arama, alet ve eşyalarına el koyma yetkilerini tanıyan 2. maddesini Anayasaya aykırılık nedeniyle iptal etmiştir. İptal kararı oy çokluğu ile alınmıştır.

CHP'nin açtığı dava neticesinde iptal edilen ikinci madde, polise "Adli görevleri sırasında ilgili kanunlara göre yaptığı aramalar dışında, milli güvenlik veya kamu düzeni bakımından gecikmede sakınca bulunan hallerde, o yerin en büyük mülkiye amirinin buyruğu ile, şüphe edilen kişilerin üstünü, özel kâğıtlarını, eşyasını aramak diğer bölümlerde sayılan alet ve eşyalara el koyma" görev ve yetkisini tanımaktaydı.

İŞGÜM KURULDU

Çalışma Bakanlığında "İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği Merkezi" kurulmuştur. Merkezin kuruluş ve görevlerine, personeli - nin yetki ve sorumluluklarına ilişkin yö - netmelikde yayınlanarak yürürlüğe gir — miştir.

Kısa adıyla İŞGÜM, ülkenin ekonomik ve sosyal yapısına göre çalışma mevzuatının işçi sağlığı ve işçi güvenliği ile ilgili konularında uyulması gerekli stan - dart ve normların saptanması için inceleme ve araştırmalar yapılacaktır. Bu arada bu standart ve normların çalışma ortamının koşulları ile üretim teknoloji - sindeki gelişmelere uyumlu olarak yeni - lenmesini sağlayacak, bu konudaki mes - lekî teknik yaygın eğitim gereksinmelerini belirleyerek programlarının düzenlen - mesini ve uygulanmasını sağlıyacak öne - rilerde bulunacaktır. Ayrıca, teknik dü - zeyde yayın ve dökümantasyon yapacaktır.

14 Ekim seçimleri, sağlıklı bir hükümet kurulmasına elvermeyen sonuçlar getirdiği için Türkiye'yi bunalımlara iten ve kendi aralarında anlaşamayan parti - ler hakkında yeni bir seçimle memleke - tin aslî sahibi olanlar son sözlerini söyleyebilmeli, işsizliğe, pahalılığa, evsiz - liğe, sosyal güvensizliğe, yoksulluğa ve yokluğa çare bulacakların seçimle işba - şına getirilmesi yolu süratle açılmalıdır. Türkiye'nin bu en önemli sorununa çö - züm getirebilmek için hemen seçimi sağlayacak bir partinin veya partilerin sorumluluğunu taşıyan bir hükümete olanak verilmesi için Sadi Irmak Kabinesi he - men çekilmelidir.

İşçi, köylü, memur, esnaf ve tüm alın teriyle yaşıyanların yararına bir iktidara özlem duyan işçi sınıfımızın yıllar - dır sonuçlandırılmayan ıstırabına kulak tıkayanlar, demokrasinin temel kuralla - rına ve kurumlarına saygılı olduklarını belirtmek için süratle seçime gidilmesine oy verme yürekliliğini göstermelidir - ler. Seçimlerde halkımızın hakemliği CHP - MSP iktidarının başaramadığı, Ir - mak kabinesinin asla yapma olanağı bu - lunmayan işçilerin üstesinden gelecektir. Seçilmemişlerin iktidarı, iktidarsız hükümetlerden çok sakıncalıdır. Prof. Sadi Irmak kabinesi bu yapısıyla asla güven veremez ve güven alamaz. En geç Mart sonuna kadar seçime evet diyecek milletvekillerinin demokrasi hayatımızdaki bir aşamaya olanak sağlaması kendilerine büyük onur verecektir.

Demokrasinin bütün kurum ve kurallarıyla işlemesini yürekten savunan DİSK, seçimlerle gelenlerin hükümet etme ge - reklerine bağlı olarak Sadi Irmak Kabinesine güven duymamıştır. Bu nedenlerle DİSK Sadi Irmak Kabinesini istifaya da - vet eder. Aksi halde Demokrasinin temel kuralı olan Seçim ilkesine aykırı kurul - muş bu Kabineye güvenoyu verilmemesi için parlamentoda üyesi bulunan bü - tün partileri ve parlementerleri bu Kabineye oy vermemeye çağırır. Bütün Anayasa kuruluşlarını da Irmak Kabinesine, güven duymadıklarını açıklamaya davet eder.

Libya'da Sömürülen İşçilerimiz

İş ve İşçi Bulma Kurumu Genel Müdürü İsmail Hakkı Aydınoğlu, yaptığı açıklamada, Libya Hükümeti ile Hükümetimiz arasındaki işgücü anlaşmasının en geç Kasım ayında imzalanacağını ve Türkiye'den Libya'ya kademeli olarak işçi sevkine başlanacağını belirtmiştir.

Aydınoğlu, Türkiye'yi bu işgücü anlaşmasını imzalamaya zorlayan nedenler olduğunu hatırlatmış ve şöyle demiştir:"Libya'da bugün, sosyal güvenlikten yoksun Türk, Alman ve diğer uluslara mensup özel kesim işverenlerinin insafı çerçevesinde çalışan 3000'i aşkın işçimiz vardır. Bunlar için ne toplu sözleşme yapılmıştır, ne de Libya'nın sosyal güvenlik yasalarından yararlanabilmektedirler. Maalesef, çoğu da buradaki bazı aracıların oyunuyla, kötü şartları kabullenerek, macera kabilinden Libya'ya gitmişlerdir."

KOOPERATİFÇİLİĞİN DÜŞMANI KAPİTALİSTLER

Köy Kalkınma ve Diğer Tarım Amaçlı Kooperatif Birlikleri Merkez Birliği Genel Başkanı Ahmet Altun, Sivas Kooperatifçilik seminerinde yaptığı konuşmada çeşitli ülke sorunları üzerinde durmuş, "Kooperatif hareketinin başarıya ulaşmasını engelleyen en büyük sorun, ne dış ülkelerin işçi hareketini durdurmuş olması, ne kaynak yetersizliği, ne lider noksanlığı ne de pazarlama zorluklarıdır. Kooperatifçiliğin en büyük sorunu, iktidarların ve kamu yönetiminin tabandaki bu örgütlenmeden ürkmeleri sonucu gelişmemizi engelliyen tutum ve davranışlardır." demiştir.

Altun daha sonra şunları söylemiştir:

"Kapitalist baskı grupları çıkarları gereği halkın örgütlenmesini istemezler. Sermaye yanlısı siyasi parti ve iktidarlar halkın örgütlenmesini istemez ve dolayısiyle böyle bir harekete yardım etmezler. Sermaye çevresine ve onun iktidarlarına bağlı klasik bürokratlar da doğal olarak bu hareketin karşısındadırlar."

SINIFSAL DENGESİZLİK

"The Financial Times" gazetesinin bildirdiğine göre, İngiltere'de yapılan bir araştırmadan sonra yazılan raporda, patronların çok sıhhatli oldukları buna karşılık hemen hemen tüm hastalıkların işçi sınıfını daha çok etkilemekte ve daha büyük tahrihabata yol açtığı belirtilmiştir.

İSDEMİR'DE YENİ İŞ KAZASI

İskenderun Demir Çelik Tesislerindeki iş kazalarına bir yenisi daha eklenmiş ve bir işçi 18 metre yüksekten düşerek ağır şekilde yaralanmıştır.

KIZKA Şirketine ait 187 numaralı ünitede binaya etermit kaplayan aslen Diyarbakırlı Sait Elmas (37) adlı işçi üzerine bastığı etermitin kırılması sonucu 18 metreden düşerek ağır yaralı olarak İskenderun Sosyal Sigortalar Hastahanesine kaldırılmıştır.

ENFLASYONDA AVRUPA ÜÇÜNCÜSÜYÜZ

Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Örgütü (OECD) nün yayınladığı bir raporda, batı ülkelerinde enflasyonun Temmuz ayında sona eren 12 aylık süre içinde en üst düzeye ulaştığı bildirilmektedir.

Rapora göre üye 24 ülkede enflasyon oranı ortalaması yüzde 13'e çıkmıştır.

Yüksek enflasyon oranların bakımından ilk üç sırayı şu ülkeler almıştır: İzlanda, Yunanistan, Türkiye. Böylelikle üçüncü sıra % 25,9 ile bizim olurken yanımızda bir başka ülkeyi daha görmekteyiz: Portekiz.

En düşük enflasyon oranları ise İsveç Batı Almanya ve Hollanda'da görülmüştür.

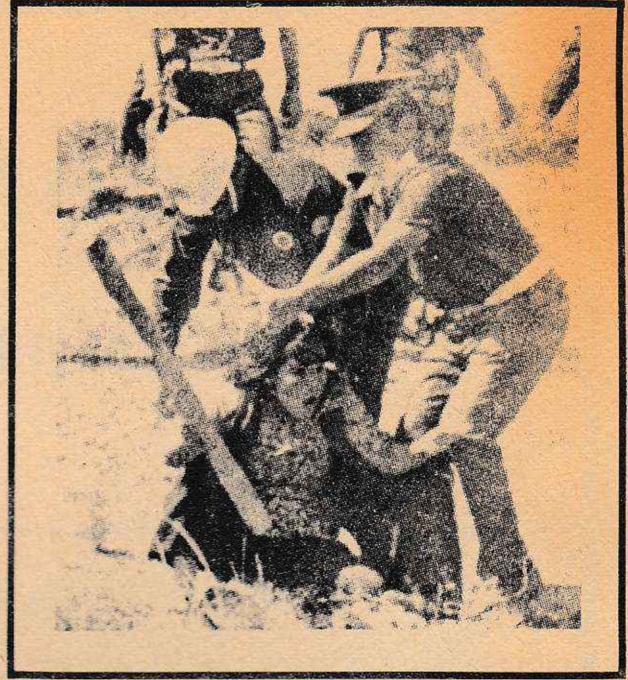
İŞ MAHKEMESİNDE DOSYA BOLLUĞU

Istanbul'da görev yapmakta olan 8 İş Mahkemesinin elinde 37 200 dosya işlem beklemektedir. Bu mahkemelere hiç bir yeni dava gelmediği takdirde eldeki dosyaların ancak 1976 yılı sonuna kadar karara bağlanabileceği tesbit edilmiştir. Oysa Istanbul İş Mahkemelerine günde ortalama 52 yeni dosya gelmektedir.

1973 yılı sonunda 8 İş Mahkemesinin elinde bulunan 38 328 dosya işlem görmediği için 1974 yılına devredilmiştir. Bu yıl ise bunlara ek olarak 7 872 yeni dava açılmıştır. Bunlardan 9 000 bin kadarı 1974 yılı içinde karara bağlanmıştır.

Istanbul'daki 8 İş Mahkemesinin hepsi de aynı sıkışıklığı taşımaktadır. Sıkışıklığın önlenmesi için iki yeni İş Mahkemesi daha kurulması istenmiştir.

GECEKONDU YIKIMINDA YARALANANLAR

Ankara asfaltı Göztepe kesiminde " 50 yıl mahallesi" adıyla kurulan 400 gecekondunun yıkılması sırasında halkla zırhlı araç kullanan toplum polisi arasında çatışma çıkmıştır. Gaz bombalarının, copların, demirlerin, sopaların, varillerin kullanıldığı bu çatışma kısa sürede genişlemiştir. Olaylar sırasında Ankara asfaltı bir müddet trafiğe kapanmıştır. Çatışma sonucunda dördü ağır olmak üzere 15 polis, gecekondu halkından 20 kişi yaralanmıştır.

SAĞLIKSAL DENGESİZLİK

Türkiye'de 1972 yılına göre 16 bin 284 doktor bulunduğu ve 2 bin 281 kişiye bir doktor düştüğü açıklanmıştır.

Devlet İstatistik Enstitüsü tarafından yayınlanan 1973 Türkiye yıllığında doktorların 16 bölgeye göre dağılımı belirtilmiştir. İstatistikte yer alan bilgilere göre Istanbul, Kırklareli ve Tekirdağ illerini içine alan I. Bölgede 6 bin 225 doktor bulunmakta, 629 kişiye bir doktor düşmektedir. Bitlis, Hakkâri, Muş ve Van illerini içine alan 16. Bölgede 89 doktor bulunmakta, 10 bin 150 kişiye bir doktor düşmektedir.

Maden-İş'in XXI. Kongresi Yapıldı

DİSK'e bağlı Maden-İş Sendikasının 10 Eylül 1974 tarihinde İstanbul Belediye Sarayı'nda başlayan ve dört gün süren Genel Kurul çalışmaları 13 Eylül 1974 günü yapılan Tüzük tadilâtı, Genel Yürütme Kurulu, Genel Onur Kurulu ve Genel Denetim Kurullarının seçimi ile sona ermiştir.

KEMAL TÜRKLER'İN KONUŞMASI

Genel Kurul açış konuşmasını yapan Kemal Türkler özetle şunları söylemiştir:

"Sendikamızın XXI. Merkez Genel Kurul Toplantısı Türkiye'nin geleceği bakımından bir dönüm noktası olan bir döneme rastgelmektedir." diyerek söze başlayan Türkler daha sonra 14 Ekim seçimlerinde üst örgütümüz DİSK'in kendi ilkelerine uygun olarak, tüm siyasi partilerin programlarını ve seçim bildirgelerini incelediğini ve CHP'nin işçilerin hak ve çıkarlarını en iyi koruyacak parti olduğu sonucuna vardığı için halkımızdan seçimlerde bu partinin desteklenmesini istediğini belirtmiş ve CHP'yi destekliyorsak iktidarın CHP kanadının demokrasi -

den ve özgürlükten, işçilerden, köylülerden, memurlardan ve öbür dargelirli yurttaşlarımızdan yana olduğuna inandığımız için destekliyoruz ve bu niteliğini sürdürdüğü sürece de destekliyeceğiz" demiştir.

Daha sonra "ilgili işçilerin kendi oylarıyla kendilerini temsil edecek sendikayı seçmeleri (Referandum) uygulandığı takdirde bugünkü zararlı uygulama da ortadan kalkmış olacaktır" diyen Türkler, halk sektörüne değinerek bunun sermayenin tekelinde çalışan bir özel sektör kuruluşu olmaması gereğine işaret etmiştir. "İşçilerin, referandum, kıdem tazminatının arttırılması, sendikalar, Toplu Sözleşme, Grev, İş ve Sosyal Sigortalar Kanunlarının değiştirilmesi gibi yasal yoldan çözüm bekleyen bir sürü sorunu vardır" diyen Türkler, bu arada koalisyon hükümeti içinde meydana gelen bazı anlaşmazlıklar nedeniyle İktidarın mecliste sağlam bir temele dayanmayışı üzerinde durmuş ve şöyle devam etmiştir:

"İşçi, köylü, memur, esnaf gibi alın teri ile geçinen dar gelirli yurttaşlarımız şuna inanmaktadır: Çözümlenmesi yasaların değiştirilmesine ya da yeni yasalar getirilmesine bağlı olan sorunlar açısından olduğu kadar özgürlüklerin ve demokrasinin garanti altına alınması, ekonomi ve sanayi alanlarında gerekli ekonomik atılımlara girişilmesi açısından da derhal erken seçimlere gidilmesi şarttır."

Kemal Türkler konuşmasını şöyle bitirmiştir:

"Önümüzdeki dönemde işçi sınıfımıza ve emekçi halkımıza büyük görevler düşmektedir. İşkolumuzdaki işçilerin tek ve gerçek örgütü olan Türkiye Maden-İş Sendikasının kurulduğundan bu yana olduğu gibi, bundan sonra da Türkiye'de gerçek demokrasinin ve bağımsızlığın bekçiliği görevini daha büyük bir çaba içinde sürdüreceğini bir defa daha belirtmek ister, Büyük Kongremize başarılar diler, saygılar sunarım."

YABANCI KONUKLARIN DEDİKLERİ

Genel Kurul'a davet edilen yabancı konuklardan IMF Genel Sekreter Yardımcısı W. Thönnessen, Belçika Maden-İşçileri Sendikası Genel Sekreteri E. Davister, Danimarka Metal Sanayi İşçileri Sendikası Malî Sekreteri C. Carlsson ve Alman Metal Sanayi İşçileri Sendikası Yürütme Kurulu Üyesi F. Koob birer konuşma yapmışlardır.

W. THONNESSEN'İN KONUŞMASI

IMF Genel Sekreter Yardımcısı Thonnessen demiştir ki:

"Bunca yıllık baskı, karanlık, duraklama ve tutuculuktan sonra ciddi iç ve dış sorunlara karşın şimdi özgürlüğün temiz havasının alındığı, demokrasinin aydınlığının tadına varıldığı ve sosyal ilerleme mücadelesinin sürdürüldüğü bir ülkede kongrenizi yaptığınız için çok mutluyuz.

Bu zor günlerde MADEN-İŞ Türkiyede ortalıktan silinmeyen, mücadelesini durdurmayan ve ülkeye özgürlük ve demokrasinin geri getirilmesi için faal bir biçimde çalışan güçlerin öncülüğünü yapmıştır.

Bu uzun mücadele zaferle sona ermiştir. Zafer ortak barışımızdır ve uluslararası dayanışma başarılı bir sınav vermiştir, bugün bununla iftahar edebiliriz.

E. DAVİSTER'İN KONUŞMASI

Belçikalı Sendikacı E. Davister ise konuşmasına şöyle başlamıştır:

"Biz Belçikalı madenciler; özgürlüğün, adaletin ve işçi sınıfı ile emekçi halkın toplumsal ilerlemesinin vazgeçilemez temeli olan özgür ve demokratik sendikaların Türkiye'de kurulmasını sağlayan mücadeleye her zaman saygı duyduk.

Ülkelerimiz binlerce kilometre uzaklıkta, ama biz sizlere çok yakınız. Gerçekten aynı uluslararası örgüte bağlıyız ve hiç kuşkusuz birgün bir Avrupa İşçi

Kuruluşunda buluşacağız. İdeolojiniz bizim de ideolojimizdir ve amaçlarımız bir dir. Ve fırsat eşitliğini sağlayan demokratik bir toplum istiyoruz.

Konuştuğumuz diller ayrı olsa da aynı dile sahibiz: Toplumsal, insancıl ve ekonomik gelişmeyi gerçekleştiren ve de ilerleten ilerici eylemin ve isteklerin diline.

Büyük bir ailenin parçasıyız; işçi hareketinin.

Sorunlarımız, arzularımız, amaçlarımız birdir.

F. KOOB'UN KONUŞMASI

Alman Metal İşçilerinden Sendikacı F. Koob ise uluslararası tekellere ve çok uluslu firmalara dikkati çekmiş, patronlara karşı sendikal işçi dayanışmasının her zamankinden daha çok gerektiğine değinerek demiştir ki:

"Devamlı gelişen kapital yoğunlaşması ve Uluslararası dev şirketlerin gücünün karşısına milyonların uluslararası dayanışma gücünü koymanızı zorunlu kılmaktadır.

Sendikalar işçi sınıfının, yalnız ekonomik değil, aynı zamanda toplumsal politik kavga örgütleridir. Doğal olarak antikapitalist ve her türlü sömürü ve baskıya karşıdırlar. İnsanın insan tarafından sömürülmesine, baskı altında tutulmasına imkân vermeyen, toplumsal yaşantının her alanında demokrasinin gerçekleştirildiği bir ekonomik sistem ve toplum düzeninden yanadırlar.

Dün olduğu gibi bugün ve yarın da görevimizi kesinlikle, siyah, beyaz, yerli-yabancı ayırımı yapmaksızın, millî hudutları da aşarak tüm emekçilerin hak ve çıkarlarını tam bir birlik ve uluslararası dayanışma içerisinde korumak ve geliştirmektir.

C. CARLSSON'UN KONUŞMASI

Danimarkalı Sendikacı kendi ülkesi ve örgütü hakkında bilgi vererek şunları açıklamıştır:

"Danimarka 5 milyon nüfuslu ufak bir ülkedir. Sendikamız 1888 yılında bir kaç yüz işçi tarafından kurulmuştu ve bugün 86 yaşındadır. 1950 yılına kadar Sendikamıza üye olacaklarda 4 yıl çalışmış olma koşulu aranıyordu fakat artık Metal Sanayiinde çalışan herkesi üye olarak kabul etmekteyiz. ve ülkelerimiz arasında vasıflı, yarı vasıflı ve düz işçi bulunmaktadır.

Danimarka'da yıllık ücretli izine çıkan işçiler ücretlerinin % 9,5 tutarında tatil parası alırlar ve bir yıl çalışmış olan her işçi 4 haftalık ücretli yıllık tatile hak kazanır. Yılbaşı gibi tatillerde ise işçilere ücretlerinin % 3'ü tatil parası olarak ödenir. Uzun süredir Danimarka'da tam çalışmayı sağlamış olmamıza karşın petrol sorunu yüzünden çok güçlüklerle karşılaştık ve bugün işkolumuzdaki işsiz oranı % 1,6 ve tüm ülkede ise % 4,5'dur.

DİĞER KONUŞMALAR

Genel Kurul'da davetli bulunan yabancı konukların konuşmalarından sonra sıra ile DİSK Genel Başkan Vekili ve Sosyal-İş Sendikası Genel Başkanı Özcan Kesgeç, CHP Milletvekili Reşit Ülker, CHP Kastamonu Milletvekili ve Tekstil İşçileri Sendikası yöneticilerinden Sabri Tığlı, DİSK Genel Sekreteri Kemal Sülker, MESS Genel Sekreteri İlhan Lök, Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Nebioğlu ve DİSK'e katılmak için protokol imzalayan Petkim-İş Sendikası Genel Başkanı Mehmet Kılıç konuşma yapmaya davet edilmiştir.

ÖZCAN KESGEÇ'İN KONUŞMASI

Özcan Kesgeç'in SSK'nu eleştirerek sözlerine başlamış ve "27 yıldan beri SSK gerçek anlamda demokratik bir yönetime, gerçek anlamda işçi sınıfının yararlarını amaçlayan bir uygulamaya geçememiş bulunmaktadır" demiş, Türk İşçisinin SSK'na yönelik şikâyetlerini belirtmekte yarar gördüğünü söylemiş ve "SSK

Genel Kurulları Türkiye'de Sigortalı İşçilerin tümünün sesini yansıtacak bir demokratik yapıya kavuşturulmadıkça, seçme ve ibra yetkisi bu kurula verilmedikçe SSK'nun yönetiminde söz sahibi olduğundan bahsetmek olanağı olamıyacaktır."

Daha sonra işçi sağlığı ile ilgili olarak sözlerine devam eden Özcan Kesgeç bu konuda da özetle şunları söylemiştir:

"Bugün Türkiye'de uygulanan tedavi sistemi dünyanın en pahalı tedavi sistemidir. Daha basit bir ifadeyle "SSK, hastalan, ondan sonra sana bakayım" ilkesinden hareket etmektedir. Bu sorun, Koruyucu Hekimlek sisteminin geliştirilmesiyle çözümlenecektir."

Kıbrıs olayları ile ilgili olarak muvazzaf askerlik dışında geçici olarak askere alınan işçilerin ücretlerinin işyerlerince kesildiğine ve böylece işçinin çoluğu ve çocuğuyla açlığa mahkûm edildiğine işaret eden Kesgeç, Referandum'la ilgili olarak da şunları belirtmiştir:

"Referandum gerçekten işçinin özgür iradesini savunanların "hayır" diyemiyeceği, mutlaka savunmak zorunda oldukları bir çözüm yoludur."

REŞİT ÜLKER : "EMEK, DÜNYADA EN KUTSAL BİR DEĞERDİR."

Istanbul Milletvekili Reşit Ülker sözlerine "Emek dünyada, en kutsal bir değerdir" diyerek başlamış ve şöyle devam etmiştir: "Hangi toplum emeği ve emekçileri üstün kılmışsa, o toplum, mutlaka mutlu olmuştur."

Kıdem tazminatının 15 günden 30 güne çıkarılmasını öngören kanun tasarısının Meclisin gündeminde bulunduğunu belirten Ülker, Konut Kredisinin % 30 oranında arttırılması gereği üzerinde de durmuş ve mecliste bu konu üzerinde durulacağını söylemiştir.

"Türkiye'de bütün emekçiler ve İş Kanununun kapsamı dışında bırakılan, emekçiler biraraya getirilmedikçe, işçi sayılmadıkça, Türk işçisi gerçek teminatını bulmayacaktır. Onun için Tarım-İş Kanununun mutlaka çıkarılması zorunludur."

İşçinin yönetime katılması, senelerdir savunduğumuz ve gönülden inandığımız bir konudur; diyen Ülker, bunun önümüzdeki dönemde olumlu yönde gerçekleştirileceği ve Hükümet Programında da yer alan Referandum'un da kanunlaştırılacağı müjdesini vermiştir.

SABRİ TIĞLI: "REFERANDUM KANUNLAŞINCA SARI SENDİKACILIK DEVRİ KAPANACAKTIR"

Sendikacı, CHP Milletvekili ve Meclis Çalışma Komisyonu başkanı Sabri Tığlı ise sözlerine "Maden-İş, en eski ve en tutarlı Sendikalardandır" diyerek başlamış, bu dönemde işçiler açısından haklı isteklerin yerine getirilemediği üzerinde durmuş, buna neden olarak da muhalefetin bu konularda engelleyici girişimlerini göstermiştir.

Sabri Tığlı, kıdem tasarısının gündemde iken Mecliste engellendiğini ancak, bu tasarının kanunlaşacağına inandığını söylemiştir.

"İşçinin, serbest iradesiyle sendikasını seçebilme hakkının verilmesi, Meclisten geçerek kanunlaşacaktır" diyen Tığlı, sözlerini şöyle bitirmiştir: "Böylece sarı sendikacılık ve naylon giriş fişleriyle yetki alma devri kapanmış olacaktır. Bunu da kapatmak bize nasip olacaktır"

KEMAL SÜLKER: "MADEN-İŞ DÜNYA İŞÇİ HAREKETİNE DE PEK ÇOK MÜCADELE TÜRLERİ ARMAĞAN ETMİŞTİR."

DİSK Genel Sekreteri Kemal Sülker kısa konuşmasında Kongrenin ve gününün önemli bir bunalım döneminde yapılmasına dikkati çekmiş ve sözlerine şöyle devam etmiştir:

"Dünya İşçileri ancak, kardeşlik ilkesinde birleşmekle, Emperyalizmin ve kapitalizmin sömürücü keskin dişlerini kırabileceğini anlamışlardır. Bu bakımdan memleketimizde bu doğrultuda yapılan mücadeleler DİSK bünyesindeki sendikalarda yürütülmesi, elbette ona gönül veren yöneticilerin, tabanıyla birlikte aynı ülküleri paylaşmalarının sonucudur."

"Türkiye Maden-İş Sendikasının yalnız kendi memleketimizde değil, dünya işçi hareketlerine de armağan ettiği pek çok mücadele türleri vardır" diyen Sülker daha sonra şöyle demiştir:

"Şunu rahatlıkla söyleyebiliriz ki...

İşçi sınıfımızın dinamizmini gözden kaçırmadan ve elden bırakmadan çalışmakla ancak, yeni haklar elde etmek ve elde edilmiş hakları korumak mümkün olacaktır."

İLHAN LÖK: "BAŞARILI BİR KONGRE DİLEĞİYLE"

MESS Genel Sekreteri İ. Lök, "İşkolunuzun İşveren kuruluşu olarak bizleri buraya davet etmek lütfunda bulunan Maden İş'in Sayın İcra Komitesine teşekkürlerimi arzederim" diyerek sözlerine başlamış, daha sonra şöyle devam etmiştir:

"Yarın için yeni kararlar alınmasını sağlayacak konuşmaların yapılacağı bu kürsüden sizlere ulusumuzun ve ülkemizin kalkınmasında ve bu kalkınmanın sağlayacağı refahtan pay alınmasında gerçekçi güzel kararların alınmasına vesile olacak başarılı bir kongre dilerim."

KEMAL NEBİOĞLU: "ENFLASYON, EMEKÇİLERİN EN ÖNEMLİ SORUNUDUR"

Gıda-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal Nebioğlu ise demiştir ki:

"Bugün 1974 yılında Türk Sendikacılığını bekleyen büyük sorunlar vardır. Bence Türk işçi sınıfını ve giderek Türk emekçilerini ve Türk Sendikacılığını bekleyen ve çözümü mutlaka gereken en önemli sorun enflasyon sorunudur. İndekslere baktığımız vakit, 1963 yılında 100 olan geçinme indeksinin, 1974 yılı Mayısında puan itibariyle 263,4'e ulaştığını görmekteyiz. Biz Sendikacılar toplu sözleşme düzeniyle işçi sınıfının ulaştığı ücret durumunu tesbit etmek ve getirebildiğimiz noktayı iyi bilmek durumundayız. Çok uluslu firmaların emekçiler üzerinde oynadığı olumsuz rol, sendikaların temel sorunu olmalıdır."

MEHMET KILIÇ: "TOPRAK İLHAKI ÇAĞ DIŞI BİR DÜŞÜNCEDİR"

Petkim-İş Genel M. Kılıç, konuşmasına şöyle başlamıştır:

"IMF Genel Sekreter Yardımcısının Kıbrıs olaylarına değinmesi nedeniyle kendilerinin aracılığıyla temsil ettikleri tüm emekçilere iletmelerini rica ettiğim birkaç noktaya değinmek istiyorum. Türk halkı, çağdışı olan toprak ilhakı gibi bir düşüncenin savunucusu olmamıştır. Asıl Kıbrıs'ın bütünlüğünü bozmak isteyenler, Kıbrıs'ı Yunanistan'a ilhak etmek isteyenler eski faşist Yunan yönetimi ve bugünkü bir gecede kuruluveren Yunan hükümetidir."

"Türk işçileri ve Türk halkı tüm dünya halklarının dostudur ve hiçbir halkada düşmanlığı söz konusu değildir. Fakat Yunanistan'ın tüm siyasal kadroları kendi halkını Türk halkına karşı düşman olarak yetiştirmişlerdir."

MADEN-İŞ GENEL KURULUNDA ALINAN KARARLARIN ÖZETİ

İşçi sınıfının ekonomik ve politik gelişimi doğrultusunda sürekli eğitim seminerleri düzenlenmesine,

Asgari ücretin asgari vergi indirimi olarak kabul edilip vergi dışı bırakılması için Hükümet üyeleri ile ilişki kurulmasına,

İşverenin hizmet akidlerini bildirim önelini beklemeksizin feshetmesini düzenleyen iş Yasasının 17. maddesi ile ve işverenlerin işlerini daraltmak veya işçilerini azaltmak amacıyla azar azar veya topluca işten çıkarmasına olanak sağlayan 24. maddenin işçiler lehine düzenlenmesine,

Genel Grevin yasal hale gelmesi için

Sendikal ve politik çalışmalar yapılmasına,

Üyelerimizin sosyal mesken ihtiyaçlarını geniş ölçüde karşılayabilmek amacıyla mesken kooperatifi kurulmayan bölgelerimizde Sendikamız öncülüğüyle mesken kooperatifleri kurulmasına,

Hangi sebeple olursa olsun ihtiyat olarak Silahlı Kuvvetlerce alınan üyelerin iş akidlerinin feshedilemeyeceği ve ücretinin ailesine ödeneceği biçiminde sözleşmelere madde ilâve edilmesine,

İşçinin sıhhatine uygun olmıyan işyerlerinin Sendikaca araştıralarak, işyerlerinin sağlık kurallarına uygun hale getirilmesine,

Türk Ceza Kanununda yer alan ve Faşist İtalya'dan aktarılan 141 ve 142 maddelerinin yürürlükten kaldırılması için aktif girişimlerde bulunulmasına,

İşçiler üzerinde ağır ve yıpratıcı etkileri bertaraf edebilmek için haftalık çalışma süresinin kısaltılması konusunda kesin tavır alınmalı toplu sözleşmelerde 40 saatlik iş haftası hedef alınmalı, hafta tatilinin 2 güne çıkarılmasına çalışılmalı,

Toplu Sözleşme grev ve lokavt sistemini düzenliyen Kanunun işçi yararına olmayan hükümlerinin ayıklanması için ciddi çabalar gösterilmesi, özellikle yetki prosedürünün çabuklaştırılması ve referandumun amaçlanması, Uzlaştırma Kurulunun ihtiyari olması için gerekli kanun değişikliklerinin sağlanmasına çalışılmasına, Toplu Sözleşmelere eğitim izinlerinin uzatılması için madde konulmasına,

Referandum yasasının bir an önce çıkarılması için gerekli girişimlerde bulunulması ve gerekirse anayasal eylemlere baş vurulmasına,

Çalışma hayatı ile ilgili tüm yasaların çalışanlara dönük bir biçimde değiştirilmesi için gerekli girişimlerde bulunulmasına,

Üyelerimizin herhangi bir sebeple göz altına alınmaları veya tutuklanmaları halinde tutukluluk süreleri ne kadar uzun olursa olsun, Mahkeme neticesinde beraat eden üyelerin kesinlikle işyerlerine dönebilmelerini sağlamak için sözleşmelere kesin maddeler konulmasına karar verilmiştir.

SEÇİMLERİN SONUÇLARI:

Genel Kurulda, Genel Başkanlık için yapılan seçimde Kemal Türkler tek aday olarak gösterilmiş ve yapılan oylama sonucunda 1. turda yeniden Genel Başkanlığa getirilmiştir.

Tüzükte yapılan değişiklik nedeniyle Genel Yürütme Kurulu üyelerinin sayısı 5'ten 7'ye yükseltilmiştir.

Böylece, yapılan seçimlerde Genel Başkan Vekilliklerine Şinasi Kaya, (yeniden) Hakkı Öztürk (İzmit VII. Bölge Temsilcisi), Bahtiyar Erkul (İzmir III. Bölge Temsilcisi), Hüseyin Ekinci (Ankara II. Bölge Temsilcisi), Mehmet Karaca (Pendik IV. Bölge Temsilcisi) seçilmişlerdir.

Genel Sekreterliğe de Mehmet Ertürk (Levent VI. Bölge Temsilcisi) getirilmiştir.

Kemal Türkler Kıbrıs Tezini Avrupa'da Anlattı

DİSK ve Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, Türkiye'nin Kıbrıs tezini Avrupa'daki sendikalara anlatmak üzere Genel Başkan Vekili Şinasi Kaya ve uzmanlarla birlikte bir Avrupa gezisine çıkmıştır. Bu arada Avrupa'nın en büyük sendikası olan, 7 milyon üyeli Alman Metal Sanayii İşçileri Sendikası'nın Hannover - de yapılan Kongresine katılmıştır. Çeşitli Ülkelerin sendikacılarının da konuk olarak bulunduğu bu Kongrede bir konuşma yapan Kemal TÜRKLER, Türkiye'deki çalışma hayatından bahsetmiş ve hükümetin işçiler ve alınteri ile geçinenlerden yana tasarılar hazırlattığını, asgarî ücreti yükselttiğini belirttikten sonra, temel konuya geçerek Kıbrıs ile ilgili olarak şu konuşmayı yapmıştır:

"Kıbrıs'ın Türkiye'ye ya da Yunanistan'a ilhakı, asla mümkün değildir ve mümkün olmayacaktır.

Gerçekleştirilmesi istenen ve çözüm bekleyen sorunlar şöyle özetlenebilir:

1. Kıbrıs'ta yaşayan Türk ve Rum halklarının demokratik özgür ve barışçı bir ortam içinde insanca yaşama ve çalışma haklarına kavuşturulmaları gerekir.

2. Savunma açısında Türkiye ve Yunanistan ilişkilerini daha olumlu bir sonuca bağlayan ve her iki ülkeyi de memnun eden bir durum sağlanmalıdır.

3. Bulunacak formül, Rusya ve Amerika, yani Doğu ve Batı Blokları ve bu arada Akdeniz'e komşu, Avrupa, Afrika ve Asya ülkeleri açısından denge ilişkilerini bozucu değil, oluşturucu bir nitelik taşımalıdır. Kısacası, tüm bu ülkelerin de işine gelmeli ve onları da memnun etmelidir."

Bu formülün coğrafi esasa dayalı olmak üzere, Kıbrıs'ta Türk ve Rum Devletlerinden meydana gelecek Bağımsız Federatif Kıbrıs Cumhuriyeti olması gerektiğine işaret eden Türkler, sözlerini şöyle tamamlamıştır:

"Bu nedenle DİSK ve ona bağlı sendikalar yukarıda açıkladığımız 3 hedefli genel amaca aykırı düşen Kıbrıs darbe hareketine karşı çıkmış ve Türk Silâhlı Kuvvetlerinin çıkartma ve barış harekâtını ve Türk Hükümetinin Kıbrıs politikasını desteklemişlerdir."

Türkler: Almanya'daki İşçilerimiz Zor Durumda

DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER, Federal Almanya'da çalışan yabancı işçilerin, yanlarında bulunmayan çocukları için ödenen çocuk parasının kesilmesi konusunda 7 Ekim 1974'de aşağıdaki yazılı demeci vermiştir:

"Yurt dışında çalışmak zorunda bırakılan işçilerimizin, geçmiş iktidarlar zamanında yapılan ikili anlaşmalardaki boşluklar, eksiklikler ve hatalar yüzünden içine düştükleri bir çok sıkıntı ve haksız işleme, Federal Almanya Cumhuriyeti Parlamentosunca alınan bir kararla bir yenisi eklenmiş bulunmaktadır.

1.1.1975 tarihinden itibaren yürürlüğe girecek olan bu Kanuna göre çocuklarını yanına almamış olan Ortak Pazar dışı ülkelerin işçilerine, bu arada Türk işçilerine ya hiç çocuk parası ödenmeyecek ya da ilgili hükümetlerle anlaşma yoluna gidilerek ülkelerinde ödenen miktarda çocuk parası verilecektir.

Almanya'da vergi sisteminde yapılan bir değişiklikte bu konuyla bağlantılı olarak işçilerimizin mağduriyetini daha da arttırmaktadır. Almanya'da vergilerin son derece arttırılmış olması karşısında, çocuklarını yanlarına alamamış olan işçilerimiz, çocuk parası alamayacağı gibi, eskisinden daha da fazla vergi ödeyecekler dir.

Bu son uygulamaya hangi açıdan baksak haksızlık ve eşitsizlik açık ve seçik olarak meydana çıkmaktadır.

Sosyal görüş, dünyanın neresinde olursa olsun, yerli-yabancı emekçiler arasında eşitlik ilkesinden uzaklaşma değil, bu ilkenin daha da geliştirilmesini gerektirir.

Özellikle, Federal Almanya Hükümeti, çocuğu nerede olursa olsun her işçiden aynı miktar vergi, prim ve benzeri kesintileri yapacaktır, buna göre de eşit çocuk parası vermesi gerekir. Kaldı ki, Federal Almanya Cumhuriyeti çocuklarını yanlarına getirmemiş olan yabancı işçiler sayesinde bu çocuklar Almanya'da olsalardı yapması gereken milyonlarca Marklık giderden kurtulmaktadır.

Federal Almanya Cumhuriyeti tarafından ilgili hükümetlere gönderilen ve "görüşmeler yoluyla bir anlaşmaya varılmazsa yürürlükteki Sosyal Güvenlik Anlaşmalarının bu bölümünün 31 Aralık 1974 tarihi itibariyle feshedileceği"ni bildiren notaya İspanyol Hükümetinin boyun eğmiş ve çocukları Almanya'da bulunmayan işçilere daha az çocuk parası ödenmesini kabul eden bir anlaşmayı imzalamış olması, "ne gelirse kârdır" gibi bir anlayıştan hareket etmenin esef verici bir sonucudur. Ama Türkiye'nin Franko İspanyası olmadığını Almanlara anlatmamız gereklidir.

Bu konunun Federal Almanya kamuoyuna yansımasından bu yana DİSK bu konuda, kendisine bağlı sendikaların üye oldukları uluslararası sendika federasyonları ve aynı çatı altında bulunan Alman sendikaları ile temas halinde olmuş, nitekim Federal Almanya'da başta Alman İşçi Sendikaları Konfederasyonu (DGB) olmak üzere çeşitli sosyal kuruluşlar, Federal Almanya Hükümetinin bu tutumunu ve parlamentodan çıkan kararı sert bir dille kınamışlar ve kınamayı sürdürmektedirler.

Federal Almanya Hükümetinin Türk işçilerine ödenecek çocuk paralarının tespiti için Hükümetimizle görüşmelere başladığında, Almanya'da binbir güçlük ve sıkıntı içinde çalışan işçilerimizin vergi ve asgari geçim düzeyinden, çocuk paralarının, sosyal eşitlik ilkesinin geliştirilmesi doğrultusunda ele alınmasını ve hiç bir surette pazarlık konusu yapılmamasını bekliyoruz."

DİSK: ERKEN SEÇİM İSTİYOR

DİSK Genel Yönetim Kurulunun iki gün süren toplantısından sonra, Hükümet kuruluşu ile ilgili DİSK Yönetim Kurulunun görüşünü Genel Başkan Kemal Türkler şu şekilde açıklamıştır:

DİSK Yönetim Kurulu aşağıdaki görüşünü kamu oyuna duyurmam için beni görevlendirmiştir:

"Başbakan Ecevit'in erken seçim koşulu ile bir hükümet kuramaması Parlamentodaki sandalyaları paylaşmış öteki partilerin gerçekleri iyi değerlendirmemiş olmalarının olumsuz bir bir sonucudur.

Talihsiz bir koalisyon denemesi, hükümetin büyük kanadını teşkil eden partinin seçimler öncesi vaadlerinin hemen hemen hiç birisini yerine getirememesine yol açan bir engelin varlığını ortaya koymuştur.

Kendilerine "sağcı" diyenlerin ise seçimleri yenilemeye yanaşmayan tutumları işçinin, köylünün, esnafın, dar gelirli memurun, özetlersek alın teriyle geçinenlerin hiç bir sorununa çözüm bulamayacaklarını daha şimdiden göstermektedir. Oysa parlamentoda tek başına iktidar olmayı mümkün kılmayan bugünkü partiler dağılımı açısından uzun ömürlü bir hükümet olasılığı yoktur. Elbette memlekin çözüm bekleyen iç ve dış sorunlarının yoğunlaştığı bir dönemdeyiz. Elbette pek çok ekonomik dalgalanmalar vatandaşın günlük geçimini zorlaştıran bir düzeye ulaşmıştır. Elbette sosyal çalkantılara yol açan ve çalışma hayatını olumsuz yönde etkilemekte olan yasalar, yasa boşlukları ve uygulama usulsüzlükleri işçilerin tahammülünü son sınıra getirmiştir. Bütün bunlara sağlıklı bir çözüm getirmek için rasyonel kararlara, yasama çalışmalarına, ihtiyaçlardan doğan değişik uygulamalara geçmek, devlet çarkını emekçi halkımız yararına işletmek gereklidir.

Ama parlamentoda partilerin güçlü bir hükümet kurulmasına elvermeyen bugünkü sağlıksız dağılımını daha bir süre devam ettirmek çözüm bekleyen sorunları içinden kolayca çıkılamaz dolaşık bir yumağa vardırabilir. Onun için en elverişli bir zamande en kısa süre içinde seçimleri yenilemek halkımızın oylarına başvurmak kaçınılmaz bir zorunluktur.

Ancak bunun sonucunda, parlamento içinde sağlam bir tabana dayalı hükümetin kurulması mümkün olacaktır. Parlamento içinde sağlam bir tabana dayalı bir Hükümet ancak, Halkımızın çözüm bekleyen sorunlarını halledebilecektir.

Denenmiş politikacılara yeniden Anayasa dışı girişimlerde bulunma yolu açılmamalı ve halkımızın asla güvenine lâyık olmayanlar Bizans entrikalarıyla halkımızın basiretini bağlamaya kalkışmamalıdır. Emekçi halkımız aldatıcı, güçsüz, iktidarsız ve azınlıktaki varlıklı sınıf ve zümrelerin çıkarlarını memleket yararı diye gösterme heveslilerinin güler yüzlü maskeleri altındaki eli kırbaçlı asık suratlarını görecek bilinçtedir. Mutlaka seçime gidilmelidir. Erken seçimi amaçlamayan bir hükümeti DİSK olarak yararlı görmüyoruz. Böyle bir anlayışın karşısında olduğumuzu açıklamayı ulusal bir görev biliyoruz."

TURİZM-İŞ TOPLU SÖZLEŞME İMZALADI.

Devlet Demiryolları Genel Müdürlüğüne bağlı Yemekli ve Yataklı Vagonlar İşletmesi (Haydarpaşa, Ankara, İzmir) İşyerlerinde çalışan DİSK'e bağlı Turizm-İş, üyesi 500'e yakın işçi adına toplu iş sözleşmesi imzalanmıştır.

Uzun yıllar Türk-İş'e bağlı Oleyis Sendikası'nın üyesi olarak çalışan İşçiler Oleyis'in üyeleri karşısında gösterdiği kayıtsız ve olumsuz tavırları ve üyelerinin hakları ile ilgilenmemesi yüzünden istifa ederek Turizm-İş'e geçmişlerdir.

Yemekli ve Yataklı Vagonlar İşletmesi'nde çalışan işçiler adına iki yıl süre ile imzalanan sözleşme ile alınan haklar özet olarak şunlardır:

ÜCRET ZAMLARI

1- Ücretlere birinci yıl, günde 18 lira ikinci yıl , günde 16 lira, toplam olarak 34 lira zam yapılmıştır.

2- Her yıl için 115 lira Kıdem Zammı

3- Her yıl 4 aylık ücret tutarında ikramiye

4- Yemek satış hasılatının binde 15' i mutfak personeline yemek pirimi olarak dağıtılacak.

5- Trende fiilen çalışılan sürelerde saatte 75 kuruş kilometre tazminatı.

SOSYAL HAKLAR

1- Ayda 25 lira çocuk zammı,ayda 100 lira şeflik tazminatı

2- 15 lira yatak tazminatı, 650 kuruş yemek parası

3- 150-250 lira tahsil parası, her yıl iş elbisesi, ayakkabı, gömlek, deri ceket

4- Her yıl 2,5 ton parasız kömür taşıma parası

5- Okula giden çocuklar için paso

6- 5 tona kadar parasız ev eşyası taşıma hakkı

7- Yılda iki kez parasız seyahat hakkı, 35-40-50 lira yolluk.

ANKARA PALAS İŞÇİLERİ TURİZM-İŞ'TE

Turizm-İş Sendikası Ankara Şube Başkanı İsmail Arslan, Ankara Palas'ta çalışan ve Oleyis Sendikası üyesi olan işçilerin Turizm-İş'e girdiklerini belirtmiştir.

Türk-İş'e bağlı Oleyis Sendikasının İşçi haklarını korumadığını ve bu nedenle işçilerin DİSK'e bağlı Turizm-İş Sendikasını seçtiklerini belirten Arslan özetle şöyle demiştir:

"Ankara'dan başka Istanbul, Çanakkale ve Sapanca'da otel ve lokanta işletmekte olan patron sendika Ankara Palas Otelinde çalışan işçileri alışılmış patron oyunları ile sokağa dökmüştür."

SOSYAL-İŞ SÖZLEŞME İMZALADI

DİSK'e bağlı Sosyal-İş Sendikası ile Istanbul Makine Mühendisleri Odası İşvereni arasında imzalanan toplu sözleşme ile kıdem tazminatı 45 güne çıkarılmış ve işçilere yeni maddi ve sosyal haklar sağlanmıştır.

Toplu sözleşme ile, işçilerin aylık ücretlerine birinci yıl bin ikinci yılda dokuzyüz lira ücret zammı getirilirken, asgari ücrette 1500 lira olarak saptanmıştır. Ayrıca yılda üç maaş ikramiye ile her işçiye günde 15 lira yol parası ödenecektir. İşçiler her çocuk için ayda 100 lira çocuk zammı, ilkokulda okuyan çocuklar için yılda bir defa 300 lira, orta öğrenimde okuyan çocuklar için 400 lira, yüksek öğrenimdeki çocuklar için de 1000 lira öğrenim yardımı alacaklardır.Bu arada bayram ve hafta tatillerinde çalışanların ücretleri % 12 zamlı ödenecek, evlenenlere net iki bin lira, doğum yapanlara 500 lira yardımda bulunulacaktır.

HÜR CAM-İŞ'İN GİRİŞİMLERİ

DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikası ile Kaya Kardeşler Kollektif Şirketi arasında başlayan toplu iş sözleşmesi görüşmeleri 21 Ekim 1974 tarihinde işveren vekilinin toplantıya gelmemesi üzerine kesilmiş ve bir başka olay kendisini göstermiştir. Bu olay işverenin işçilerine 16.10.1974 tarihli çıkış belgelerini 85'ini çıkartmıştır. DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikası gerekli girişimlerini yapmaktadır.

Ayrıca Anadolu Cam Sanayii işçilerinin isteği üzerine DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikası Mersin Şubesi yeniden faaliyete geçmişti. Bunun üzerine Türk-İş'e bağlı Kristal-İş'ten istifa eden işçiler DİSK'e bağlı Hür Cam-İş Sendikası saflarında yerlerini almaktadırlar.

ASİS DİSK'E KATILDI

ASİS Ağaç Eşya İşçileri Sendikası gerekli formaliteleri tamamlayarak DİSK'e katılmıştır. Anatüzüğünde Anayasadaki sosyal ve iktisadi hakların işçi sınıfınca elde edilmesinde mücadele vereceğini belirten ASİS' in DİSK'e katılması topluluğumuzda sevinçle karşılanmıştır. ASİS'e devrimci girişimlerinde başarılar dileriz.

KEMAL TÜRKLER LONDRA VE FRANKFURT'TA

DİSK ve Maden-İş Sendikası Genel Başkanı Kemal TÜRKLER Başkanlığında bir Heyet Londra ve Frankfurt'ta düzenlenen iki uluslararası toplantıya katılmak üzere Frankfurt'a gitmişlerdir.

Avrupa Metali İşçileri Sendikaları Federasyonunun Frankfurt'ta iki gün süre ile, toplanan İkinci Olağan Kongresinde bulunan heyet daha sonra Londra'ya geçmiş ve burada Avrupa Ford ve Singer Konseyleri toplantılarına katılmışlardır.

DİSK Genel Başkanı Kemal TÜRKLER Başkanlığındaki heyet 8 Kasımda Türkiyeye dönmüştür.

KERAMİK-İŞ SENDİKASI 3. OLAĞAN KONGRESİ YAPILDI.

DİSK'e bağlı Keramik-İş Sendikası'nın 3. Olağan Kongresi 13 Ekim 1974 tarihinde Lastik-İş Sendikası Toplantı salonunda yapılmıştır. Kongrede bir konuşma yapan DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler işsizlik, besleme ve hükümet kuruluşu sorunları üzerinde durmuş ve özetle şöyle demiştir:

Dünya koşulları Türkiye'yide etkilemektedir. Avrupa ve Amerika bir ekonomik krizin içindedirler..

Son üç ay içinde Almanya'da 30 bin Türk işçisi işlerinden ayrılmak zorunda kalmışlardır.

Ekonomik kriz nedeni ile kısa çalışma diye adlandırılan yeni bir çalışma stili ortaya çıkmıştır. İşveren fabrikayı üç hafta tatil etmekte bu zamanın bir haftasını kendisi diğer iki haftasını sigorta ödemektedir. Bu ise işçinin geçinmek zorunda olduğu parasal değerin çok altında kalmaktadır.

Dünyanın ikinci büyük probleminin açlık olduğuna değinen Türkler bu bozuklukların kökeni hakkında şunları söylemiştir:

"Dünya yüzünde hüküm süren ekonomik krizin, açlığın, işsizliğin kökeni nereden gelmektedir ? Bu durumlar kapitalist sistemin kendi içindeki açmazlarından gelmektedir."

Konuşmasının son bölümünde Hükümet sorununa da değinen DİSK Genel Başkanı Kemal Türkler şöyle demiştir:

Hükümet bunalımda sağ partilerin oynadığı rol büyüktür, CHP'ye Hükümet kurdurmadıkları gibi kendileride aralarında anlaşarak bir hükümet kuramamışlardır. Mademki anlaşamıyorlar neden halkın oyuna başvurmuyorlar ?

Kıbrıs sorunu ve emekçilerin tüm sorunları askıda beklerken erken seçim üzerine tartışmayı sürdürmek yersizdir. Mutlaka ve mutlaka Mart ayına kadar erken seçim yapılmalıdır."

Kongrenin ikinci konuşmasını yapan

Hayat Holding Sözleşmesi İmzalandı

İşçi, memur, esnaf ve diğer küçük gelirliler büyük işletmelerin ortağı kılmayı amaçlayan "Halk Sektörünün" öncülüğünü yapacak olan 1 milyar lira sermayeli "Halk yatırımları Holding Ortaklığı"nın bütün hazırlıkları tamamlanmış ve ana sözleşme imzalanmıştır. Holding'in kurucuları olan Etibank, Sümerbank, Türkiye Petrolleri Anonim Ortaklığı, Istanbul Petrol Rafinerisi, Türk Hava Yolları ve İş Bankası 150'şer milyon lira, Emekli Sandığı 60 milyon lira, DİSK ve Türk-İş 20'şer milyon lira sermaye koymayı taahhüt etmişlerdir.

Halk Yatırımları Holding Anonim Ortaklığının amacı ana sözleşmede şu şekilde belirmiştir:

"Holding, Türkiye'nin iktisadi ve toplumsal kalkınmasına katkıda bulunabilmek için yurt içinde ve yurt dışındaki işçi, memur, esnaf ve diğer küçük gelir sahiplerinin tasarruflarını biraraya getirerek değerlendirmeyi, böylece geniş halk kitlelerinin, büyük işletmelerin ortaklaşa sahip olabilmelerini teşvik etmeyi, kuracağı veya katılacağı ortaklıklarda çağdaş demokratik çalışma ilkelerinin uygulanmasına öncülük ederek adaletli ve etkili bir çalışma düzeninin kurulmasına yardım etmeyi, bu ortaklıkların örgütlenme, yönetim, finansman ve yatırım sorunlarına toplu bir bünye içinde getireceği çözümlerle bu girişimlerin daha güvenli bir biçimde gelişmeleri sağlamayı amaç alır."

DİSK Genel Sekreteri Kemal Sülker ' de Ekonomik kriz, hükümet bunalımı, işsizlik sorunları üzerinde durmuş ve özetle şöyle demiştir:

"Kapitalist dünyanın içinde bulunduğu bunalımdan çıkabilmesi için bizzat kapitalistlerin aşırı kâr amacından vazgeçmeleri lâzımdır. Ancak bu sistemin prensipleri açısından olanaksızdır. Kapitalist sistemde daha çok kâr etmek amaçtır.

Parlamenter demokrasilerde çeşitli partiler vardır. Ancak Türkiye'de durum değişiktir. TBMM'inde iki parti vardır. Bunlardan birincisi CHP'dir ve solcudur ikincisi ise AP artı DP artı MSP artı CGP artı MHP eşittir sağ partiler. Hükümet bunalımında sağ partilerin etkisi büyük olmuştur. Bu sağ partiler aslında aynı fikri savunurlar ancak bu tür dağılım düzenin içindeki çelişkilerden ileri gelmektedir.

İşsizlik yıllardan beri Türkiye'yi kavuran bir kasırgadır. Bunun zararları toplumun çeşitli katlarına yansımaktadır. CHP'nin Anayasa Mahkemesine götürerek gerçekleştirebildiği genel af sonunda hapishaneden çıkanlar kendilerine iş bulunmadığı takdirde dönecekleri yerin tekrar hapishane olduğunu belirtmişlerdir. İşsizlik böylesine kol gezdiği halde bunun tedbirleri alınmamıştır ve alınmamaktadır. Memleketimizde bir işsizlik sigortası kurulmuş değildir. İş olanağı elinden alınmış insan toprağı elinden alınmış insan kısaca alın teriyle yaşama hakkı verilmemiş insanın tutacağı tek bir yol kalmakta bunun da sonu hapishanede bitmektedir.

Sağcı partilerin bu sorunlara çare bulmada yaptıkları ise sadece engellemedir.

Erken Seçime gidilmesi şarttır."

Kongre sonunda yapılan seçimlerde Genel Başkanlığa: Nihat ÖZTÜRK, Genel Sekreterliğe: Mustafa AKTULGALI, Genel Mali Sekreterliğe: Fazlı BAŞ, Genel Eğitim Sekreterliğine : ŞEREF KARTAL, Genel Teşkilâtlanma Sekreteri: RECEP GENÇOĞLU.

Ülker Olayları

Ülker Bisküvi Fabrikası'nda çalışan ve Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası üyesi işçiler sarı sendikacılıktan bıkkın 11 Mart 1974'de Tek Gıda-İş'ten istifa ederek DİSK'e bağlı Türkiye Gıda - İş Sendikası'na üye olmaya başlarlar.

Aradan iki ay geçer, işçi süratle uyanır ve 618'i istifalarını Noter kanalı ile Tek Gıda-İş'e bildirirler.

İstifaları aldığında işçinin aidatını kaybetme korkusuna kapılan Tek Gıda-İş Sendikası 25 Mayıs 1974'de 8 ay 25 gün kullanmadığı işyeri seviyesindeki Toplu İş Sözleşmesi yetkisini işçiler aleyhine kullanarak Toplu İş Sözleşmesi görüşmelerine başlar.

İşçiler 2 Ağustos 1974 tarihinde Tek Gıda-İş Sendikasının kendi isteklerine aykırı biçimde Toplu İş Sözleşmesi imzalayacağını görünce Bölge Çalışma Müdürlüğüne giderler. Tek Gıda-İş'ten Mayıs 1974 tarihinde istifa ettiklerini ve DİSK üyesi Türkiye Gıda-İş Sendikasına geçtiklerini içeren 675 imzalı dilekçelerini verirler. Bir teklifleri de vardır emekçilerin: REFERANDUM . Hangi sendikayı istediğimizi gösterecek en iyi yolu deneyin derler.

İşçiyi dinleyen kim... 5 Ağustos 1974-de çoğunluğu kaybeden Tek Gıda-İş işverenle toplu sözleşme imzalayarak Bölge Çalışma Müdürlüğüne verir. Toplu Söz -

leşmede ücret zammı yoktur. Nasıl olur demeyin. Toplu Sözleşme Düzenimiz ve Referandumu içermeyen yasalarımız işçinin haksızlığa uğramasını önliyemiyor.

5 Eylül 1974'de bir başka Toplu İş Sözleşmesi daha imzalanır bu kez İşkolu seviyesinde. Bu sözleşme ile işçi tam bir haksızlıkla karşı karşıyadır.

İşçiler yapılan sözleşmelere rağmen DİSK üyesi Türkiye Gıda-İş'ten ayrılmamışlardır. İşverenin yaptığı baskılar para etmez, gerektiğinde para teklifleri de boşa çıkar. İşçi doğru bildiği yoldan ayrılmamaya kararlıdır. Bunun üzerine eğri yolu bırakan işveren Gıda-İş'le protokol imzalama görüşmelerine başlar. Bir tutanak imzalanır ve toplantı tarihi olarak 16 Eylül 1974 saptanır.

Toplantı tarihi gelip çattığında işverenin gelmediği ve yerine müşaviri Necdet Ilgazlı'yı gönderdiği görülür. Ilgazlı daha oturumun başında Gıda-İş'in işyerinde çoğunlukta olmadığını belirterek "Siz muhatabımız değilsiniz" demiş ve toplantıyı terk etmiştir. Bunun hemen sonrasında işyerindeki tüm işveren yetkilileri işçilere yasaca uygulanması gereken Toplu İş Sözleşmesinin DİSK üyesi Türkiye Gıda-İş Sendikasına bağlı olanlara uygulanmıyacağını duyururlar.

Kanlı Olaylar Başlıyor

İşçi haksızlığa uğramanın burukluğu içindedir. 17 Eylül 1974 tarihinde Anayasal hakları olan Sendika Seçme Özgürlüğü ve toplu sözleşme yapma hakkının elinden alındığını görerek fabrikada işi başına oturur. Aynı gün saat 19.20'de Gıda İş Başkanı Kemal Nebioğlu Istanbul Emniyet Müdürü tarafından aranır ve Ülker' deki işçilerle bir konuşma yapması istenir, Nebioğlu bu isteğe olumlu cevap verip yola çıkar. Fakat bu sırada savcı emri ile bizzat Zeytinburnu Kaymakamı tarafından Fabrikanın kapıları panzerlere kırdırılır. İçeri girildiğinde elektrikli coplarla emekçiler dövülmeye başlanır. Dövme tam bir eşitlik içinde yapılır ama ne eşitlik...Kız kadın denmez vurulur. Kaş patlar, göz morarır, sırt şişer. Hastanelik olur bir kaç işçi. Aşağıda öykülerini kendi ağızlarından dinleyeceksiniz. Aynı gün Gıda-İş Sendikası tarafından Başbakan Ecevit'e, Çalışma Bakanı Önder Sav'a, Devlet Bakanı Orhan Eyüpoğlu' na ve İçişleri Bakanı Oğuzhan Asiltürk'e şu telgraf gönderilir.

ÜLKER BİSKÜVİ FABRİKASI 17 Eylül 1974 günü saat 19.15'de polis zırhlı araçları ile basılmıştır. Biri ağır olmak üzere birçok işçi yaralanmıştır. Kadın ve çocuk işçiler coplanmıştır. Olay şudur : 854 işçiden 780'ni Tek Gıda-İş'ten istifa ederek DİSK'e bağlı Sendikamız Türkiye Gıda-İş'e girmişler ve fakat bir yıl önce alınıp istifalar kendilerine gönderilinceye kadar kullanılmayan yetkiye dayanarak Tek Gıda-İş Sendikası işverenle işbirliği yaparak toplu iş sözleşmesini yasaların boşluklarından yararlanarak imzalamıştır. Böylece işçiler Anayasal hakları olan sendika seçme özgürlüğünü ve toplu sözleşme yapma hakkını yitirmişlerdir.

Yasalara ve Çalışma Bakanlığı kararına aykırı olarak, imzalanan toplu sözleşmeyi sadece Tek Gıda-İş üyelerine uygulanacağı işveren tarafından bildirilince işçiler sabah saat 8.oo'de Ülker işvereninden toplu iş sözleşmesinin kendilerinede uygulanmasını istemişlerdir.

İşyerinde bu duruma sebep teşkil eden gelişmeler 13 Ağustos günü Valiye intikal ettirilmiş ve Vali bugünkü gelişmelerden de DİSK Genel Sekreteri ile birlikte tarafımdan zamanında haberdar edilmiştir. Bütün bu görüşmeler sonuç vermemiştir. Gece saat 19.15'de ise hiç bir olay çıkmamasına, işçilerden hiç bir direniş gelmemesine rağmen bir işçinin ağır ve birçok işçininde ağır hafif yaralanmasına yol açacak kadar sert bir polis müdahalesi ile karşılaşılmıştır.

İşçilerin Anayasal hakları olan sendika seçme özgürlüğünü polis marifetiyle ka seçme özgürlüğünü polis marifetiyle tıpkı bundan önceki hükümetlerce yapıldığı gibi işçi kanı dökülerek yok edilmesinden kim sorumlu olacaktır ?

Olayı şiddetle protesto ediyoruz.

Türkiye Gıda-İş Sendikası
Genel Başkanı
KEMAL NEBİOĞLU

18 Eylül 1974 saat sekizde Fabrika Müdürü Faruk Ülker ve Tek Gıda-İş Sendikası işyeri baştemsilci kapı önünde durarak işbaşı yapmak isteyen işçilerden Gıda-İş'e üye olan ve Tek Gıda-İş'e geçmek istemeyen sözü geçer işçileri fabrikaya almaz.

İşçilerin Dedikleri

Biz olayların gelişimi hakkındaki açıklamalarımızı burada keselim ve sözü emekçi kardeşlerimize bırakalım.

Cabbar ESER : Fırıncıyım. Ayın 17 sinde saat 8.5'te makinaların başında oturduk. Akşam üstü Toplum Polisleri panzerlerle kapıyı kırıp içeri girdiler. Benim çalıştığım bölüm olan fırınlar kısmına bir polis geldi. "Niçin dışarı çıkmıyorsunuz" dedi ve beni kolumdan tutup kaldırdı. Çıkacağım dediysem de dinlemedi, vurmaya başladı. Elektrikli copla vurduklarını sonradan öğrendik, polisler kendileri söylemişler. Elektrikli cop vurduğu yeri acıtmıyor sonra uyuşmaya başlıyorsunuz. Dört polis daha geldi onlar da vurmaya başladılar ve beni döverek dışarı çıkardılar. Toplum arabasına götürdüler orda arkadaşlarım da vardı, ben onlara "Fena oluyorum" dedim, polisler de bunu duymuşlar, beni arabadan aşağıya attılar. Kendimi kaybetmişim. Beni hastaneye sendikacılar götürmüşler. Önce Guraba'ya sonra da Samatya'ya. Kendime geldiğimde Samatya Hastahanesinde idim. Açık istirahatliyim fakat iş akdimi feshetmişler.

Polisler beni döverlerken ana avrat küfür ediyorlardı. Yaka numaraları yoktu. Verilen emre göre yaka numarası takmıyorlarmış. Bunu da polislerden öğrendik.

Olayların nedenine gelince: Biz sendika olarak DİSK'e bağlı Gıda-İş'i seçtik, 812 kişiyiz. Eskiden Tek Gıda-İş'teydik, hakkımızı iyi koruyamadığı, bizim iyi niyetimizi sömürdüğü için oradan ayrıldık, işveren buna mani olmak istedi, yaptıkları yetmiyormuş, gibi bizi tahrik edercesine Tek Gıda ile sözleşme imzaladı. Bir de üstelik işçiye alınan haklardan işçiyi mahrum bırakmaya kalktı.

İşverenin ne olduğunu anlamanız için bir olay daha anlatayım sizlere. Babam kalp hastası oldu, para gerekliydi avans istedim Faruk Ülker'den. Eski Sendikaya geçersen sana istediğin kadar avans veririm dedi. Ben de sendikaya kaydolmaya gelmedi, sizden avans almaya geldim dedim.

Yüksel BULUT : Esas çubuk işçisiyim. Son günlerde çeşitli yerlerde çalışıyorum.

17 Eylül Salı sabahı oturmaya başladık. Polis tankları geldi, kapılar kırıldı. Biz karşı koymadığımız halde elektrikli coplarla dövmeye başladılar. Elektrikli cop olayını polislerin kendileri söylediler.

Ercan YILDIRIM : Ne söyliyeyim ? O olayları baştan yaşamak istemiyorum.

Ülker PEHLİVAN : Asorti bölümündenim. İşveren Sendikamızı görmemezlikten geliyordu. Bu durum karşısında arkadaşlarla oturmaya karar verdik. 17'sinde oturmaya başladık, saat beşten sonra sendikaya geldim. Polis panzer kullanırken yoktum. Kız arkadaşlar olaylar karşısında dehşete düşmüşler Cop yiyenler de var. Bayılanlar olmuş. Bazıları hâlâ o günün korkusunu üstlerinden atamadılar.

İşveren anlaşmaya yanaşsaydı, bizim istediğimiz sendikaya evet deseydi, bu olaylar olmazdı. Olayların nedeni patronlar ve Tek Gıda-İş Sendikasıdır.

Ömer FERİDİNOĞLU : Ambalaj bölümünde çalışıyorum. Ben 4-12 vardiyasındayım, fabrikanın önüne geldiğimde kapının kapalı olduğunu gördüm, polisler içeri sokmadılar. Arkadaşlar pencerelerden bakıyorlardı. Zeytinburnu Kaymakamı geldi, bizi polisler fabrikanın önünden kovdular, geri çekildik. Daha sonra panzerler geldiler kapılar kırıldı, polisler içeri girdiler arkadaşları copluyarak dışarı çıkardılar.

Hüsniye TUNÇ: Pasta dairesinde çalışıyorum, yaşım 52. Oturum yapıldı, ben de oturdum, kimseye bir şey yapmadım, bir şey söylemedim. Akşamüstü kızlar camdan bakıyorlardı. Biz oruçluyduk. Çalıştığımız yere bir kâğıtçağız üzerine sofraya kurdum yanımda üç yaşlı ve oruçlu kadın da vardı. Kızlar geldiler " Teyze araba kapıyı kırdı" dediler. Öteki arkadaşlar kalktılar ben yanlız kaldım. Topladım ekmekleri yerden koydum benim masanın üstüne. Hamurhane tarafından dört polis geldi, "Teyze sen dışarı çıkmıyor musun?" dediler. Bende, "Önlüğümü atıp pardesümü giyeyim çıkıcam." dedim. Şekerden Ali Bey geldi, "Teyze ışıkları söndür de çık." dedi.

Aşağıya indim gördüm ki tank içerde, mallar yerlere dökülmüş her taraf cam içinde. Duvarlarda kırmızı kan lekeleri.

18 Eylül 'de fabrikaya gittiğimizde. Faruk Bey beni yukarı çağırdı. Yanında 5 kişi vardı. Bana bir defter gösterdi "imza at" dedi. "Seni 17. maddeye göre atıyorum" dedi. Ben "İmza atmam" dedim. Oradakilere döndü, "İşte imzalamıyor siz de şahitsiniz" dedi. Bende "Hakkımı verirseniz imzalarım" dedim.

1953 senesinden beri Ülker Fabrikasında çalışıyorum. 4 kişilik ailemi ben geçindiriyorum, kocam hasta. Ne diyeyim sefalet.

Bu olaylar sendika davasından çıktı. Eskiden yeniye yazıldık diye patron kızmış. Kapıya kilit vururum yine yeni sendikayı buraya sokmam dedi.

24 Eylül Olayları

İşçilerin söylediklerine biraz ara verelim ve 24 Eylül'de olanlara bakalım:

Dayak yiyenler, işten atılanlar buna rağmen ekmek parası için işine devam edenler. Fakat patron olay çıkartmak için elinden geleni ardına koymaz. Çeşitli baskılar vardır. işyerinde. Sivil giyimli adamlar işçilerin başında durur nefes aldırmazlar. Ondan sonrasını yine işçilerin ağzından dinliyelim:

Ömer ÇİÇEK : Fırınlar kısmındanım. İşverenin baskısı artınca yine oturuma geçtik. Sabri Ülker, Faruk Ülker, Selçuk Ülker, komandomu nedir dört beş yabancı, aralarında poliste vardı benim çalıştığım bölüme geldiler, kolumdan çekip kenara aldılar. Makinaları çalıştırmamı istediler, ben direndim. Bunun üzerine sivil giyimli (Beyaz montgomerili) kıvırcık saçlı, ince bıyıklı biri arkasında demin söylediklerim de olmak üzere üstüme geldiler, sivil giyimli olan bana üç tane patlattı. Sana iş vermiyoruz kenarda dur dediler. Ben de "Teşekkür ederim" dedim. Bir ara ellerinden kurtulup koşmaya başladım. O sivil giyimli şahıs silahını çıkararak 'Kaçma vururum" diye bağırdı. Bende "Vuracaksan arkamdan vur" diye bağırdım. Fabrika kapısından çıktım. O sırada yoldan bir kamyon ağır ağır geçiyordu, onun arkasına geçerek kovalıyanlardan kurtuldum. Durmakta olan bir başka kamyonun şöför mahalline girerek yere yattım. Tanımadığım biri bana gözcülük ederek yardım etti. Peşimi bıraktıklarını anlayınca saklandığım yerden çıktım. İşte gördüğünüz gibi yalın ayak bu kahveye geldim.

Alaaddin ÇELİK: Fırınlar toplama kıs

mındanım. Polis bana "Kenara çekil" dedi. Ben arkadaşıma yapılanları gördüğüm için ellerinden kurtularak kaçtım.

Kaçmasaydım ne mi olurdu ? Pek tahmin edemem ama o anda öldüreceklerinden korktum.

Ha' daha önce Fabrika müdürü bana, "Seninle hesaplaşacağız" demişti.

Murtaza ŞEN: Oturuyorduk, Selçuk Bey geldi "Sen niçin çalışmıyorsun" dedi. Arkadaşlarla karar almıştık, onun içinde kararı bozamıyacağımı kendisine söyledim. Selçuk Bey, "Sen korkaksın" dedi. Bende, "Korkak değilim sizler burda oturup işçi için kötülük düşünürken ben Kıbrıs için askere alındım" dedim.

İçerde arkadaşlarımı polis zoruyla çalıştırıyorlar.

Sülker'in Demeci

Ülker Bisküvi Fabrikasında meydana gelen olaylarla ilgili olarak DİSK Genel Sekreteri Kemal Sülker 25 Eylülde aşağıdaki demeci verir:

"Ülker Bisküvi Fabrikasında çalışan 854 işçiden 785 işçi DİSK'e bağlı GIDA-İŞ Sendikası'na üye oldukları ve bu işyerinde toplu iş sözleşmesi yapma yetkisi bu Sendikaya ait olduğu halde, işveren Türk-İş'e bağlı Tek Gıda-İş Sendikası ile toplu iş sözleşmesi imzalamıştır. Ülker Bisküvi Fabrikası sahibi böyle bir sözleşme yapmakla yetinmemiş ve DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası'nın 785 üyesi sendikalarından ayrılmadıkları takdirde hiç bir haktan yararlanamayacaklarını da açıkça bildirmiş ve işçileri, istedikleri Sendikaya üye olmağa zorlamıştır.

Anayasamıza ve yasalarımıza aykırı olarak Sendika Seçme Özgürlükleri ellerinden alınan ve başka bir sendikaya üye olmaya zorlanan Ülker Bisküvi Fabrikası işçileri bu çok yanlı ağır tahrik karşısında soğukkanlılıklarını korumakla birlikte yasaların uygulanmasını isteyince 17 Eylül 1974 günü polis gerekli hiç bir uyarıda bulunmadan, ikna yolunu seçmeden üzerlerine, ancak savaş zamanı kullanılan "panzer" tipi zırhlı araçlarla hücum etmiş ve bir çok işçinin yaralanmasına sebep olmuştur.

Anayasal haklarını kullanmakta olan Ülker Bisküvi Fabrikası işçilerine uygulanan bu baskı ve saldırıyı işçilerin kitle halinde işlerine son verilmesi olayı izlemiştir.

Ülker Bisküvi Fabrikasındaki İşçilerin büyük çoğunluğunun üye olduğu DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikası'nın toplu iş sözleşmesi yapmasını engellemekten sorumlu olan Ülker işvereni ile ilgililerden hesap sorulmak gerekirken tam aksine 785 işçiye karşı girişilen sendika seçme özgürlüklerine tecavüz gibi yasa dışı hareketlere girişen zihniyeti şiddetle protesto eder ve işçilere saldırı emri verenler hakkında hemen soruşturma açılmasını hakkında hemen soruşturma açılmasını bekleriz.

Gözü dönmüş işverenlerin, ve de yasa dışı davranışlar içine düşen yetkililerin, işçilerin Anayasa ve yasalarla tanınmış olan hak ve özgürlüklerini hiçe sayan davranışlarını protesto ederiz.

Ülker Bisküvi Fabrikası İşçilerine uygulanan tutumu tüm işçi sınıfımıza yapılan bir saldırı olarak gördüğümüzü ve sorumluların mutlaka hesap vereceklerin kamuoyumuza duyururuz."

Gıda-İş Destekleniyor

2 Ekimde DİSK'e bağlı Gıda-İş Sendikasının yayınladığı Basın Bildirisi aynen şöyle:

17 Eylül 1974 günü sendikalarını özgürce seçmek isteyen Ülker işçilerinin üzerine polis, panzerler ve elektrikli coplarla saldırmış ve birçok işçi yaralanmıştır. İşveren ve sarı sendika baskısı, işten çıkarmalar ve silahlı komandolarla sürmektedir.

Bu, işçi sınıfımızın üzerinde yıllardır devam eden anti-demokratik baskıların yeni bir örneğidir. Anayasal, haklara indirilmiş bir darbedir. Bu darbe demokratik hak ve özgürlüklerimizin geleceği konusunda bizleri, ciddi endişelere sevketmektedir.

Ülker İşçilerinin Sendikalarını Özgürce Seçimlerinin bir an evvel saptanmasını ve Fabrikada sürmekte olan anti-demokratik baskıların kaldırılmasını, kanunsuz olarak işten çıkarılan işçilerin işlerine alınmasını istiyoruz.

Aşağıda imzaları bulunan demokratik kuruluşlar olarak bizler işçi sınıfımızın 1961 Anayasasının sağladığı Haklar doğrultusunda vermiş oldukları mücadelelerini ve referandum isteklerini destekleriz.

İMZALAR

T.Ö.B. — DER Istanbul Şubesi
Türkiye Millî Gençlik Teşkilâtı
Elektrik Mühendisleri Odası Ist. Şubesi
Tüm Yük. Tek. ve Teknikerler Der. G.M.
Kimya Mühendisleri Odası Ist. Şubesi
Makine Mühendisleri Odası Ist. Şubesi
Ziraat Mühendisleri Odası Ist. Şubesi
Mimarlar Odası Istanbul Şubesi
Maden Mühendisleri Odası Ist.
Maden Müh. Odası Ist. Temsilciliği
İnşaat Mühendisleri Odası Ist. Şubesi
Gemi Mühendisleri Odası Genel Merkezi
Gemi Makinaları İşletme Odası G. Mer.
Orman Müh. Odası Ist. Temsilciliği
Metalurji Müh. Odası Ist. Temsilciliği
Türkiye Yazarlar Sendikası
Tüm Tek. Elemanlar Derneği Ist. Şubesi
Şehir Planlama Müh. Od. Ist. Temsilciliği
Genç Hukukçular Derneği
Toplum Bilimleri Araştırma Derneği
Istanbul Yüksek Öğrenim Kültür Derneği
Türkiye Gıda Sanayii İşçileri Sendikası

İşin İçinde Komandolarda Var

İşçi üzerindeki baskı patron ve sarı sendika ortaklığı ile sürdürülmek istenir. Bu konuda da Gıda-İş Sendikasının 8 Ekim 1974 tarihli bildirisine bakalım:

GANGSTER SENDİKA TEK GIDA-İŞ'İN KOMANDOLARI ÜLKERLİ İŞÇİ ARKADAŞIMIZI YARALADI :

Pazar günü Gaziosmanpaşa'da Tek Gıda-İş'in komando bozuntuları Sendika Seçme Mücadelesinde öncülük etmiş, Ülker'li Yiğit İşçi Ahmet Özçelik Arkadaşımızı bıçakladılar.

Pazar günü öğle vakti Sendikamız Üyesi bir grup işçi arkadaşımız Tek Gıda-İş Sendikasının arabasiyle karşılaştılar. Arabada Tek Gıda-İş Yöneticilerinden Abdullah İren ve Ülker'de Tek Gıda-İş'in maşalığını yapan Zarif Güler, Cevdet Balkan gibi kişiler vardı. Tek Gıda-İş'in adamları Arkadaşlarımızı görünce arabadan inip üzerlerine yürüdüler. Ve "bizden ne istiyorsunuz, Sendika Seçmek Bizim Hakkımız değil mi? Biz ekmek kavgamız için mücadele ediyoruz" diyen Ahmet Özçelik Arkadaşımızı bıçakladılar.

Arkadaşımız hastaneye kaldırıldı. 15 günlük rapor aldı. Ve doktor raporuyla bıçak veya kesici bir aletle yaralandığı tesbit edildi.

Sendikamız Ülkerli İşçilerin Haklı Mücadelesini zorla bastırmaya çalışan bu gangster taslaklarını derhal mahkemeye verdi.

Genel Başkanımız Kemal Nebioğlu aynı gün olay yerinden Istanbul Valisi Namık Kemal Şentürk'e şu telgrafı çekti:

Sayın NAMIK KEMAL ŞENTÜRK

6.10.1974

Şu anda Gaziosmanpaşa Dörtyolda, Tek Gıda-İş Sendikası ve Sabri Ülker'in militanlarınca bıçakla yaralanan Üyemiz Ülker Fabrikasından çıkarılan Ahmet Özçelik'i dinledim.

Karşı Sendika ve İşveren işi yaralamaya vardırdı. Ve silah kullanmaya başladı. Bu davranışı durdurmanızı ve mütecavizlerin Kanun çizgisi içine sokulmasını diliyorum.

Türkiye Gıda-İş Sendikası
Genel Başkanı
KEMAL NEBİOĞLU

Ülker İşçilerinin üzerine silahlı komandolarını saldırtan işveren ve Tek Gıda-İş'in ortaklaşa kurduğu gangster şebekesi şunu bilsin ki, bütün zorbalıklar Ülker İşçilerinin mücadelesine bir kat daha haklılık kazandırmaktadır. Ülker İşçileri gibi Ülker Olaylarını yakından izleyen ve destekleyen bütün işçiler sarı sendikaların kirli ve kanlı yüzünü apaçık, görmekte ve sarı sendikalara karşı mücadelelerini hızlandırmaya hazırlanmaktadır.

Bütün bu zorbalıklar karşısında Ülkerli işçilerin yılacağını sananlar bir kere daha yanılmışlardır. Çünkü, sarı sendikanın alçaklıklarını gören Ülker İşçileri birbirlerine sımsıkı kenetlendiler.

Şimdi bütün Ülkerli İşçiler eli bıçaklı komando bozuntularını yöneten sarı sendika Tek Gıda-İş'ten ve onunla İşbirliği yapan İşverenden daha çok nefret etmektedirler. Ve bundan böyle Ülkerli İşçilere silahla, bıçakla saldırmaya kalkışan komando bozuntularına bütün Ülkerli İşçileri gereken cevabı vereceklerdir.

Sendikamız Gıda-İş Ülkerli İşçilerin Sendika Seçme Mücadelesini onlarla birlikte omuz omuza sonuna kadar sürdürmeye kararlıdır.

Sonuç

Şimdi Ülker Fabrikasında sessizlik hüküm sürüyor. Emekçiler, Anayasal haklarının ayaklar altına alınmasının suskunluğu içindeler.

Bir oyun daha oynanmıştır. Emekçiye karşı patron, sarı sendika, yetersiz yasalar yüzünden.

Bu dergimizi muntazaman izlemek istiyorsanız, okumalarını arzuladığınız yakın arkadaşlarınızın ve sizin ev ya da iş adreslerinizi bize bildirin, sizlere her sayısını posta ile gönderelim.

DİSK Dergisi
Barbaros Bulvarı
Uluğ Han 64/4
Beşiktaş - Istanbul

Gislaved Grevi

DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası, işkolunda toplu pazarlık yapma yetkisini almıştır.

İşkolu yetkisinin alınmasından sonra Lastik-İş Sendikası Gıslaved Lastik Fabrikasında işvereni işkolunda toplu pazarlığa çağırmıştır. İşveren toplu pazarlık görüşmelerine gelmemiştir. Bunun üzerine Lastik-İş Sendikası bu işyerinde grev kararı almış ve grev uygulamasına başlamıştır. İşverenin Eyüp İş Mahkemesine grev kanunsuzdur diye başvurması aynı mahkemece 20.9.1974 günlü duruşmada reddedilmiştir.

DİSK Genel Sekreteri Kemal SÜLKER grevle ilgili olarak basına ve TRT-ye 9 Ekim'de aşağıdaki yazılı demeci vermiştir.

"Anayasa ile getirilmiş bulunan toplu iş sözleşmesi düzenine ve yasalara uygun olarak DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikasına Gıslaved Fabrikasında üye olan 850 işçinin 7 Ekim 1974 sabahı saat 5.00' te başlatmış olduğu grev tam bir dayanışma içinde sürmektedir ve grevci işçiler haklı isteklerini almakta kararlıdırlar.

Ancak Gıslaved işvereni, kendisi tarafından 4 yıl önce kurdurulan bir sarı sendika ile birlikte, işçilerin bu yasal grevlerine karşı çıkmakta ve işçileri kışkırtmak istemektedir. Ama bu hiç bir sonuç vermeyecektir. Bütün DİSK'e bağlı Sendikaların üyeleri gibi Lastik-İş' e üye Gıslaved işçileri de tam bir bilinç içindedirler ve bu gibi hareketleri sonuçsuz bırakacaklardır.

Grevi karamayan işveren şimdi grevin kanunsuz olduğu iddiaları ile kamuoyunu ve yetkili mercileri aldatmaya yönelmiştir. Oysa Gıslaved işyerindeki işçilerin tümünün üye bulunduğu Lastik-İş Sendi-

kası bütün yasal prosedürleri tamamlayarak işyerinde toplu sözleşme yapma yetkisi almış ve bu yetkisi kesinleşmiştir . Fakat işveren bu yasal gerçeğe sırt çevirmiş, greve bunun üzerine gidilmiştir . Kaldı ki, Lastik-İş sadece Gıslaved İş[illegible]rkiyerindeki işçilerin tümünü de [illegible] işçilerin büyük ço - de işkolunda [illegible] kendine üye yapmış bir Sendikadır. Ve bu gerçek Çalışma Bakanlığının Lastik-İş Sendikasına işkolu yetkisi vermesi ve bu yetkinin Yargıtayca onaylanması ile yasal dayanağına da sahiptir.

Hal böyle iken ve Gıslaved işyerindeki greve başlanılması için gerekli bütün yasal işlemler, bildiriler yerine getirilmişken böyle bir greve kanunsuz grev demek için bir işverenin ya çok bilgisiz ya da gerçekten kötü niyetli olması gerekir. Zira, işveren şimdi şu ya da bu yoldan grevin yasadışılığı boş iddiası ile tedbir kararı alıp grevi durdurma sevdasındadır. Ama unutulmasın ki, Türkiye de hakimler vardır ve yasal dayanağı olan bir eylem işveren keyfiyle durdurulamaz !

Bu tutum nedeniyledir ki, toplu iş sözleşmesi düzenine uyamamış ve çağdışı kalmış bir işverene yasal yoldan işçilerimizin gerekli dersi vermesi gerekmiştir."

DİSK'e bağlı Lastik-İş Sendikası 'nın Gıslaved Lastik Fabrikası İşvereni ile toplu sözleşme yapmak istediği halde işverenin, Lastik-İş'le sözleşme yapmak istememesi üzerine başlıyan yasal grev 7 Kasım 1974'de birinci ayını doldurmuştur. Bu nedenle grevci işçileri ziyaret eden DİSK Genel Sekreteri Kemal Sülker , grev hakkının genişletilmesi, genel grev hakkının yasalaşması lokavt'ın ise yasaklanması gerektiğini açıklamış,işçilerin işten çıkarılmasında işverene geniş yetki ve hak tanıyan İş Kanunu'nun yalnız işverenleri koruyan hükümlerle donatılmaması gerektiğine işaret etmiştir. Kemal Sülker konuşmasına şöyle devam etmiştir:

"Toplu sözleşmeyi düzenleyen yasa bugün o hale gelmiştir ki, sarı şebekeler işçilerin imzalarını taklid ederek, hatta gerçek sendikaların sloganlarını özünden yoksunlaştırarak işçileri aldatmada zaman zaman başarı sağlamaktadırlar. [illegible] kısım işverenler de dişlerine göre yumuşak buldukları ve [illegible]mayca eritebilecekleri [illegible] sarı sendikaları korumak için bazan işkolu sözleşmesini, bazan işyeri sözleşmesini savunmakta, böylece asıl niyetlerinin işçi haklarını değil, kendi çıkarlarını korumak olduğunu anlatmaktadırlar.

Bizler, işçiler olarak, bilinçli sendikacılar olarak burjuvazinin memleket yönetmede, hükümet etmede çok güçlük çekmeye başladıkları bu dönemde Anayasa değişikliklerine göz diken, geniş kitlelerin, seçme haklarına set çeken, sandıktan yalnız kendilerinin çıkması için çeşitli dolaplar çeviren politika esnafının aslında işçi haklarını boğmak istediklerini bilerek tek bir vücut olduğumuzu bir kez daha ispatlamalıyız. Gıslaved İşçileri, gerçek sendikacılık doğrultusunda onurlu mücadele vermiş bir işçi grubu olarak DİSK ilkelerini hayata geçirmeye çalışan Lastik-İş'in öncülüğünde başlattığı grevi mutlaka başarıya, hayır yalnız başarıya değil, bir daha sarı şebekelere ümit bırakmayacak ölçüde güçlü bir zafere götürecektir. Sizin grev hakkını kullanmada gösterdiğiniz övgülerle anılacak birliğiniz karşısında, haklılığınız karşısında DİSK için de bu grevi sürdürme azminiz karşısında yanlış hesaplara bel bağlayanlar doğru çizgiye geleceklerdir. Türkiye'de mevcut yasaları -beğensek de beğenmesek de- eşitçe uygulama mevkiinde olanlar ve onlara uymadan başka yol olmadığı gerçeğini kavrayanlar, Gıslaved işverinin de Lastik-İş Sendikamızın işkolu sözleşme yetkisine saygı göstermelidir. Bu saygı gereğini duymayanlar eninde sonunda başlarını kayaya çarptıklarını anlıyacaklardır. Grevciler, sosyal mücadele tarihine direnciniz ve kendi kendinize güveniniz, kendi isteğinizle üyesi olup yaşattığınız Lastik-İş'e olan inanızla her müşkülü yeneceksiniz. Mutlu yarınlar, haklarını korumasını bilenlerindir.Devrimci sendikalarımız sizinledir."

Tarım Alanında Sosyal Güvenlik

Türkiye'de tarım kesimi sosyal güvenlikten yoksundur. Türkiye'de kırsal alanda sosyal güvenliğin gerçekleştirilmesinin önemini ve ivediliğini bir kez daha vurgulamak için dünyada tarım alanında sosyal güvenliğin nasıl sağlandığı konusunda Sina Pamukçu'nun derlediği bir dizi yazıya bu sayıda başlıyoruz.

GİRİŞ:

Sosyal güvenliğini tanımını yapma çabasına girişilince karşımıza türlü etkenler çıkar: erek ve yöntemler, ilkeler ve uygulanacak siyasalar (politikalar) gibi.

Her insanın sosyal korunmaya hakkı olduğu gerçeğine karşı çıkan yoktur artık.

Uluslararası alanda da, Evrensel İnsan Hakları Bildirisi, Avrupa Sosyal Yasası, 102 sayılı Uluslararası Sosyal Güvenlik Sözleşmesi, Uluslararası Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklar Anlaşması ve daha bir sürü böyle anlaşma tüm dünyada bu konuda birlik sağlandığını gösterir.

Yine de, "sosyal güvenlik" ten ne anlaşıldığı konusunda oybirliğine varılmış değildir.

Sosyal Güvenliğin kavramsal özünün tanımında iki temel görüş vardır.

Birincisi, çok geniş bir tanımdan yanadır ve uygulamadaki tekniklerden çok sosyal güvenlik siyasasının (politikasının) sonunda (nihai olarak) neyi amaçladığı üzerinde durmaktadır. Her yurttaşa her zaman gereksinmelerini karşılamak üzere yeterli bir gelir sağlanması ve böylece fakirliğe son verilmesi gerektiğini savunan Lord Beveridge'in görüşü bu tanımın temelidir. Yani, sosyal güvenliğin amacı, daha iyi bir gelir dağılımı yolu ile herkese belli bir geçim sağlamak olmalıdır.

İkincisi, daha sınırlıdır ve günümüzde varolan sosyal güvenlik sistemlerinin izlediği özgül ereklerle bağlıdır. 102 sayılı Uluslararası Sosyal Güvenlik Sözleşmesi bu yaklaşımın güzel bir örneğidir. Bu tanım uygulamada korumayı sağlamanın araç ve gereçleri üzerinde daha çok durarak, sosyal güvenlik siyasası ile ekonomik ve sosyal siyasa arasındaki sınırları daha belirginleştirir. Ne var ki, bu tanım, uygulamayı kapsadığından, sosyal güvenlik programların değişmesi ile kendisi de değişmeye uğrayacaktır.

Son bir kaç on yıl içinde sosyal güvenlik kavramı sürekli olarak genişlediğinden bu iki tanım arasındaki fark da daralmaya yüz tutmuştur.

Sosyal güvenlik alanında en hızlı gelişme sanayide ve kent nüfusunun çok yoğun olduğu bölgelerde sağlanmıştır. Tarım alanında alınan tedbirleri iyi değerlendirmek için sanayi ve hizmet kesimlerindeki işçiler için ne büyük ilerlemeler gerçekleştirildiğini gözönünde bulundurmak gerekir.

1969 yılında yayınlanan bir inceleme dünyada bu konuda genel bilgi veren şu tabloyu göstermektedir:

Dünya sosyal güvenlik sistemlerinin özeti (temel programların bulunduğu ülkelerin sayısı)

Sosyal Sigorta tipi ya da sosyal yardım	Avrupa	Amerika	Afrika	Asya
Emeklilik sigortası	28	25	24	20
Hastalık ve analık sig.	28	25	23	23
İş Kazası sigortası	28	26	38	29
İşsizlik sigortası	22	6	2	4
Aile yardımları	28	7	20	8

Kaynak: ABD Sağlık, Eğitim ve Refah Bakanlığı: dünya sosyal güvenlik programları, 1969.

gelecek sayıda: Avrupa'da sosyal güvenlik

DİSK'in Açmış Olduğu Devletin Savaş Fonuna Yardım Kampanyasına Katılanlar

İşyeri	Lira Kuruş
Ayvansaray Civata	10.042.40
Pankurt San.	9.977.-
Tekfen San.	8.022.24
Tekfen San.	139.92
Tatko A.Ş.	3.433.44
Cihan Adi Kom.Şti.	43.309.05
Döküm Ay	10.161.25
Türk Telefon	6.355.20
Erman Koll.Şti.	2.860.-
Gripin Lab.	16.121.-
Disk Personeli	609.99
Arif Hastürük Kutu Ypş.	1.361.78
Ferro Döküm San.	5.554.31
Ak-İş Basım Evi	1.810.-
Motor Tic.	4.156.-
Gama Reklâm	190.-
Hürriyet Gaz Dağıtımı	385.-
Selver Koll.Şti.	1.212.30
Carlo Elba İlaç San.	6.197.-
Çelik İzabel	3.857.15
S.S.K. Eminönü	415.-
Arıtaş San.	1.555.-
Böhler Koll.	3.825.45
Ege Lokantası	2.135.-
Nehur Oyuncak Fab.	770.-
E. Suna, M. Ün'ün Yat.	40.-
Famak Fab.	750.-
Famak Fab.	1.354.-
Maktaş Mak. San.	1.224.-
Osman Malat İmlt.	3.784.-
Münir Şahin Tıbbi Müs.	988.10
S.S.K. Paşabahçe	167.50
De-Ka-Se İşyeri	1.946.-
Bilge Sanayii	5.034.60
Arsan İlâç San.	1.655.-
Dilsan Oklı	5.325.-
S.S.K. Manisa	2.640.08
T.Z.D.K. Trabzon	306.75
Metan-Eloktronik	5.000.-
Denet Cıvata	6.689.25
T. Philips San.	3.786.70
S.S.K. Afyon	123.75
Selnikel San.	4.294.-
Devlet İstatislik Ens.	2.734.60
Cıba-Geıgy	1.756.-
Rulo Basımevi	2.240.-
Magnezit	7.932.55
Ist. Döşeme San.	6.950.88
Pfizer İlaç San.	27.751.95
Tel Çivi San.	2.536.60
Profilo San.	98.659.36

İşyeri	Lira Kuruş
Malatya S.S.K.Öd.Bür.Şef.	2.575.-
Behliller Koll.Şti.	8.618.05
S.S.K. Ödeme Bür. SivasŞef.	2.419.80
S.S.K. Öd. Bür. Ulus-ANKARA	2.073.65
S.S.K. Öd. Bür. Kocaeli	3.385.97
T.Z.D.K. Manisa	1.482.25
S.S.K. Ödeme Bür.Şef.Edirne	1.792.-
S.S.K. Öd. Bür. Şef. Aydın	3.653.-
S.S.K. Öd. Bür.Şef. Gaziantep	2.836.06
Tasaş Türk Ambalaj A.Ş.	21.910.07
Boronkay	378.-
Telra Telvz.Rady.Sn.veT.A.Ş.	15.504.40
Yaşar Sumar ve Ort. Adi.K.Ş.	840.-
Küçük Sn.Sit.Yapı Koop.Bşk. Edirne	652.60
Mertaş Nakliyat ve T.A.Ş. (Gümüş)	450.-
Mertaş Nak.ve Tic.A.Ş. (Kartal)	1.200.-
Yimsel Gezginsu Göksay Oto S.	2.172.16
İntena Tic.A.Ş.	2.110.84
T.Z.D.K.Eskişehir	1.482.-
Ahmet Vefik İzgi	65.-
Çiftçi Malları Koruma Bşk.	450.-
Taylan Seramik Koll.Şti.	423.50
Ar Muslukçuluk Sn.A.Ş.	828.80
Karaca Ofset	815.-
Marşal Boya ve Vernik Sn.A.Ş.	925.-
Maysan Mak.ve Yed.Parça	3.173.41
Harteks Mak.Tesisat San.	1.433.60
Ahmet Peker Koll.Şti.	1.491.25
Elba Basınçlı Döküm Sn.A.Ş.	4.190.10
S.S.K.Buca Hastahanesi	205.-
Fen Fakültesi Matbaa İşçileri	976.-
S.S.K.Beyoğlu Şubesi	4.096.56
S.S.K. Göztepe	320.69
S.S.K. Kayseri	3.491.42
S.S.K. Diyarbakır	3.052.95
Türk Sisa Cam Fab.A.Ş.	
Teknik Cam Fabrikası	13.349.-
Bimaş Birleşik Mk.San.ve T.	13.315.-
Kaya Döküm Sn.	1.527.25
Mannesman Sümerbank Boru E. T.A.Ş.	5.095.82
İbak Ambalaj Sn.	1.993.-
İmesko Koll.Şti.	3.018.-
Bufer Elektrik Sn.	10.759.05
Aksoylu Kardeşler	732.-
Süt Makina	1.642.-
Emfa Elektrik Mah.Ltd.Şti.	5.455.40
S.S.K. İzmir Böl. Sağlık MD.	1.019.51
S.S.K. Çankaya	7.327.-
Aydoğdu Dağ.Öğretmen Matbaası	683.-
Mesan Metal San.A.Ş.	3.180.06
Merbolin Boya Sn.A.Ş.	4.720.88
Beka Basım Evi	325.-
Polyester Sn.Personeli	3.453.-
S.S.K. Dispanseri Gölcük	120.56
T.Z.D.K.Antalya	1.299.-
S.S.K. Van Şubesi	1.483.15
Gıda İş Send. Levent Per.	7.970.-
Gıda İş Send.Deşas İşy.	8.375.-
Kaya Döküm ve Mak.Ltd.Ş.	2.628.-
Süpergaz Koll.Şti.	40.50
Lito Teneke Matbaası	1.000.-
Sosyal Sigortalar Kurumu Kartal Ödeme Bürosu	491.85
Sevil Profil Levha Fab.	3.844.-
Türk. Gıda-İş Send.(Topkapı) İşçileri	2.100.-
Uni-Şimi İlaç Fab.	1.877.85
Unilever-İş Tic.Sn. Türk Ltd.Şti.	91.110.-
S.S.K. Malatya Öd.Şf.	2.140.20
Arsay Makina Sn.	919.12
S.S.K. Kurumu Eskişehir	65.35
S.S.K. Kurumu Akay	2.188.-
D.D. Yolları I.İşl.Md.	10.734.-
Erka Balata ve Otomotiv San.A.Ş.	34.358.20
Sosyal-İş Sen.Üye Personeli	4.307.50
S.S.K. Elazığ	4.109.-
S.S.K. Müdürlüğü -Rize	2.261.52
Türkiye Gıda Sn.(Merter)	24.342.-
T.Demir Döküm Fb.	202.163.55
Etibank M.M. Antalya Elektrometalurji Sn. İşl.Md.	26.481.-
S.S.K. Kütahya	2.412.50
S.S.K. Balıkesir	3.223.12
S.S.K. Hereke	80.60
S.S.K. Konya	451.10
S.S.K. Trabzon	3.083.-
Balıköy Maden İşl.Müess.Md.	584.50
İlyas Restorant	1.865.-
S.S.K. Denizli Şub.	410.-
S.S.K. Sivas	58.08
Simko Kartal Fb.	29.246.-
Tamiş İşçi Mensupları	569.60
Yem San.T.A.Ş. Ist. Yeni Fab.Md.	3.526.90
Kateb Koll. Şti.	160.95

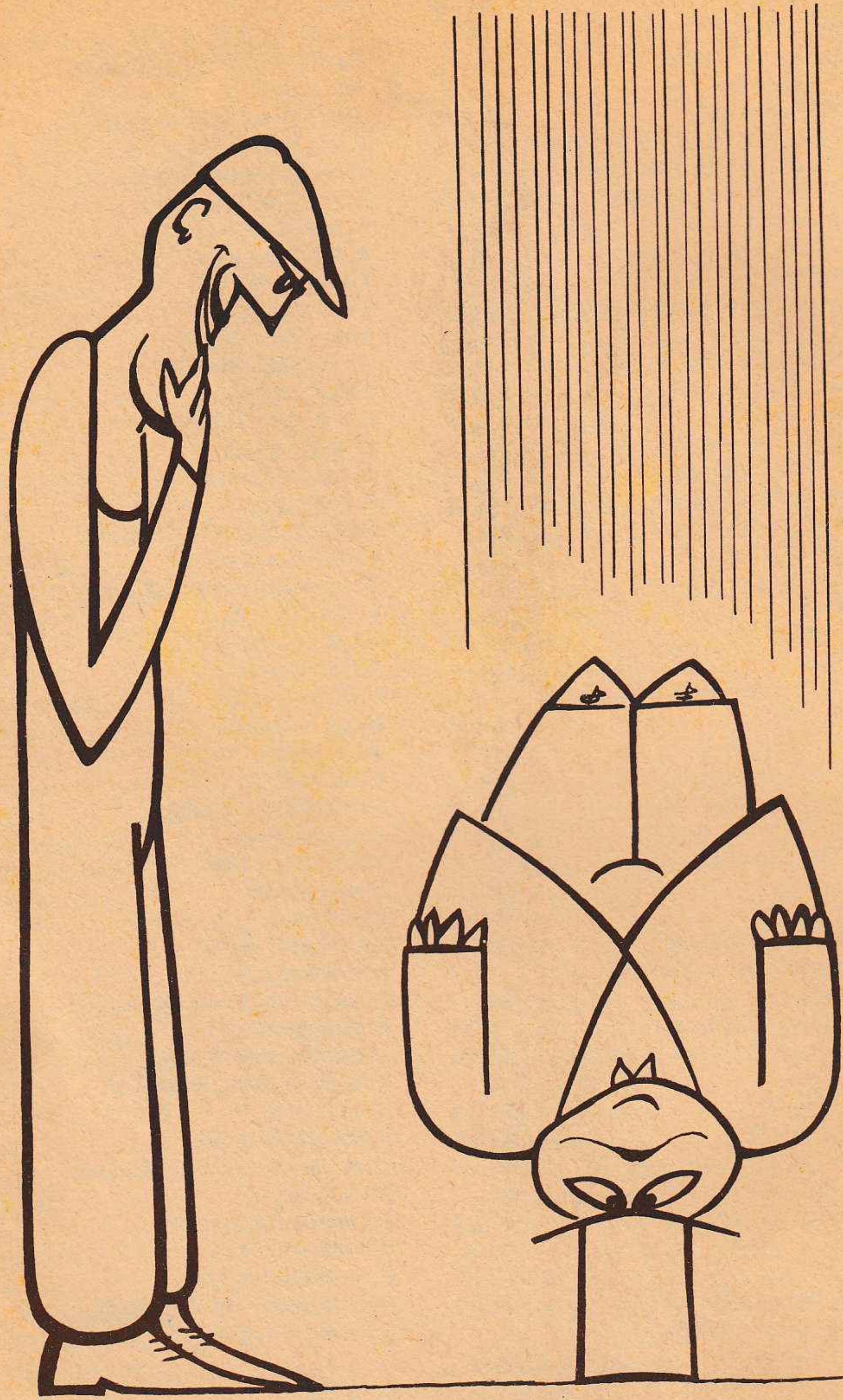
İşyeri	Lira Kuruş
S.S.K. İzmir	517.-
Z.D.K. Konya	1.759.50
Devlet Malzeme Ofisi	900.-
Totomak San.	744.-
Selgeçen San.	4.633.50
Güneş Makina Atelyesi	1.382.80
Gripin Personeli	200.-
Doğan Basımevi	1.750.-
Gülok San.	22.810.95
T. Heechut Kimya San.	14.089.50
Kar Orman San.	8.150.-
Mesan Metal San.	5.882.83
Ist. Fakıfları Baş Müd.	2.187.50
S.S.K. Beşiktaş	2.336.65
S.S.K. Tepecik	99.-
Tariş Tamir Atelyesi	2.814.54
S.S.K. Basımhane Öd. Bürosu	214.-
S.S.K. Kadıköy	201.-
İmbat Makina San.	2.881.20
Necat Boya Fab.	854.32
Türk Hentel San. Kimya	6.144.31
S.S.K. Fatih Şub.	4.966.74
Gül Seramik İşçileri	393.-
Ofset Teneke Kuku	696.-
Erel Demir Çekme	1.596.40
Marşal Boya ve Vernik San.	10.580.-
Kurtken Demirdöğen San.	246.17
Şant Farma İlaç San. A.Ş.	9.585.80
Özyürek Basımevi	881.50
Karacalı Koll. Şti.	366.-
Sabri Güngör	3.108.-
Mesan Metal San. ve Tic. A.Ş.	44.-
S.S.K. Ist. Satınalma Müd.	8.009.48
Kurşun Metalurji veSan. Ltd.	1.115.65
T. Philips San.	56.670.65
S.S.K. Eskişehir	2.615.65
S.S.K. Batman	6.510.50
Z.D.K. Kadıköy	5.000.-
Kasımpaşa Un Fab.	5.870.-
Standart Belde	3.874.-
Ist. Vakıflar Bas. Müd.	948.40
Maksan Makina San.	2.092.-
Dekal Reklam ve Baskı San.	2.884.-
Embo San. ve Tic. A.Ş.	
Basın San. İşçi. Sen. Dev. Mah. Ofisi Bas. M.	8.475.-
Taşıt San. A.Ş.	15.381.50
S.S.K. Konya Ereğli	155.-

İşyeri	Lira Kuruş
Uşak S.S.K. Sosyal İş Pers.	134.-
Ankara Kabloları İşçileri	7.874.20
Polim Peks A.Ş.	1.107.30
Hulusi Şenkaya	1.614.-
Layne Bowlardik Türbün Pom. İşç.	2.747.60
Tezsan Takım Tezgahları	17.734.80
Polmak Mak. İmal. A.Ş.	857.64
Ünver Oteli Müdürlüğü	4.864.08
Süpergaz Koll. Şti.	792.50
Konya S.S.K.	5.423.70
Çorum S.S.K.	1.634.16
Evas Ev Aletleri San. Ltd.	11.720.-
Üsküdar S.S.K. Öd. Bü. Şef.	231.-
Eminönü S.S.K. Öd. Bü. Şef.	2.930.-
Çınarlı S.S.K. Öd. Bü. Şef.	146.-
Alsancak S.S.K. Öd.Bü. Şef.	166.-
S.S.K. Giresun	127.49
Çelik End. T.A.Ş.	12.703.87
Nurettin Uycan	584.-
U.S.O. San. Koll. Şti.	2.359.-
Yümlü San. ve Tic.	2.451.50
Tokez Koll. Şti.	4.545.65
Habaş San. ve Tıbbı (Kartal) Gazlar Ist. End.	1.400.-
Zatel Pres DökümA.Ş. Tuzla	2.518.84
Malemine End.Ltd. Şti.	3.065.65
Beldesan Mot. Vas. San. A.Ş.	11.753.76
	560.50
T.C.Z. Bank. Matbaası	4.865.-
S.S.K. Şişli	2.515.85
Habaş Sn. ve Tıbbı Gaz. İstihsal	5.800.-
S.S.K. İspirto Isparta Özedem Bürosu Şefliği	624.25
Entil A.Ş.	11.362.-
Auer İmalat A.Ş.	38.101.97
Akyak İşçileri	2.350.-
S.S.K. Tunçbilek Hast. Öd. Bü.	138.-
Rubin Basımevi	687.75
S.S.K. Hukuk İşl. Müd.	4.760.09
S.S.K. Nazilli Öd. Bürosu	200.-
S.S.K. Öd. Bü. Şef(Fethiye)	100.-
Doğu Galvaniz ve Plastik San. A.Ş.	4.467.-
Türk Traktör Fb. TüketimveYard.	376.-
Yıldız Kazan Sn.	2.092.80
Boronkay	15.791.-
Bursa S.S.K. Öd. Bür. Şef.	2.600.87

İşyeri	Lira Kuruş
Altılar Send. T. A. Ş.	15.196.68
Demat Deniz Çıkarma	3.600.-
Haymak Döküm ve Fitting. S.	18.173.38
Mekanik Makina Tic. A. Ş.	1.352.-
Mengenler Ticaret A. Ş.	3.284.11
Uda Koll. Şti.	2.918.-
Türbosan Türbo Mk. S. T. A. Ş.	1.928.-
S. S. K. Tarsus Ödeme Bürosu	247.49
Dağdeviren Döküm	729.-
S. S. K. Göktaş	79.75
S. S. K. Beşiktaş	2.270.72
S. İş Sendikası Çayırova	289.50
Estaş Ev Cihazları	24.696.40
Yakacık Maluha Fb. Dök. S.	6.714.65
Özkardeşler Civata S. A. Ş.	1.830.40
Şarlton Ateli Yeniköy	9.504.-
İzmir Elektrik Techizatı	8.981.-
Tek Tarım Mak. T. San.	8.740.06
Darphane ve Damga Matb.	20.060.10
S. S. K. Emlak ve İnf. Md.	8.324.-
Holsan Tarım Alet. Mk.	1.372.-
S. S. K. Balıkesir	3.583.05
S. S. K. Kadıköy	4.558.-
S. S. K. Gaziantep	2.709.57
İmsa Gıda San.	26.410.-
T. Gıda-İş (Lider Çikolata ve Gıda San. Fab.	756.50
Emek Elektrik End. A. Ş.	3.277.-
S. S. K. Ist. Böl. Sağ. Md.	40.25
Darphane ve Damga Matbuası	103.96
Com Elastik Sn. ve Tic. A. Ş.	1.165.75
Türksan, Kâğıt Kaplama	4.377.50
S. S. K. Erzurum	1.008.70
T. Maden-İş Sen. Per.	9.995.46
Meta Elektronik Endüstrisi	1.113.63
Akbank Nuriosmaniye Sumas Koll. Şti. Mersin	8.606.13
Karo Çelik Eşya Fabrikası	1.422.80
S. S. K. Adapazarı Şube Md.	1.227.83
Metanat Un Fab.	360.-
S. S. K. Ist. Böl. Md.	44.25
Istanbul Porselen San.	32.989.09
Ortam Matbuacılık	1.079.50
Yeni Ortam Gazetesi	937.-
S. S. K. Kadıköy	83.32
S. S. K. Havza	876.-
Çayırova Cam San.	60.981.80
Elsan Hammaddeleri Sn. A. Ş.	2.641.12
Elektronik İthalat Kom. Şit.	40.-
S. S. K. Kazlıçeşme	2.616.63
S. S. K. Yenişehir Ankara	66.025.84

İşyeri	Lira Kuruş
Aret Takvor	701.38
Otobüs Karsan ve Tur. İşl. A. Ş.	40.967.79
Hursan Çelik Eşya Sn. L. Ş.	2.151.20
Ege Bakır	160.-
Tekimay-Sınates Koll. Şti.	4.675.68
Ertuş Tic. ve Sn. Mües.	12.581.-
M. A. N. Kamyon Otobüs Fb.	30.284.64
Cam Elyaf San. Gebze	3.458.80
T. Siemens-Bursa	8.977.61
S. S. K. Zonguldak	4.125.10
İbrahim Nas	850.-
Çelik San. A. Ş.	9.296.50
Yeni Dökümhane	252.99
Karadeniz Bakırİşl.	18.266.70
S. S. K. Arhavi	249.50
S. S. K. Merkez Md.	6.926.-
Z. D. K. Aydın	896.-
S. S. K. Unkapanı	6.788.-
S. S. K. İzmir	12.451.-
Devlet Demir Yol. Z. İşl. M.	4.784.80
Gıda Sn. İşçileri	3.690.-
Reks Matbuacılık A. Ş.	3.800.-
Frizer İlaç Sn.	360.80
Weyt Labratuaru A. Ş.	8.405.60
Layne-Bowler	64.-
Uzel Sn. ve Tic.	92.466.80
Metal Kaplama	1.580.-
Simitaş Koll. Şti.	1.293.30
Erna Koll. Şti.	2.296.80
Jah Anjelin Yatırdığı (Akbank Mües)	1.349.30
Hür Cam-İş Send. Gebze	23.413.50
Özel Cam Sn.	3.304.-
Erdoğanlar A. Ş.	2.563.-
Eti Toprak Ends.	6.378.20
Birleşik Ay. Sn.	7.988.05
Gıda-İş Sen. Yusuf Donan	500.-
S. S. K. Adana Şb.	5.270.02
Are Barbayan' Müess.	835.-
T. Gıda-Sn. Send. Hasköy F.	10.60
" " " " " "	4.389.40
S. S. K. İskenderun	196.-
Türk Tarih Kanunun Basıme.	6.747.10
T. D. K. İzmir	3.076.-
Rochan Muhtabzarleri	1.537.30
Şahısların Tes.	200.-
Gıda-İş (Bılkan Kon.)	12.204.50
Gıda-İş Send. Akyol Koll. Şti.	552.-
Sabahattin Avşangök	210.-
Toplam	**2.178.279.90**

Devamı var

— HAY ALLAH!.. GENE TERS DÜŞTÜ!..